

Nevenka Troha*

HRASTNIK V LETU 1942: TALCI IN NJIHOVE DRUŽINE

»... ker mene več domov ne
bo«: (Slavko Potisek, 15.
avgust 1942)

I. TALCI

Nemški okupator je na t. i. Spodnjem Štajerskem že 30. julija 1941 ustrelil prve pripadnike osvobodilnega gibanja, in to na Dobravi pri Brežicah deset pripadnikov Brežiške partizanske čete. Ker se je streljanje pripadnikov osvobodilnega gibanja prepletalo z določenimi elementi talstva, se je predvsem za te žrtve fašističnega nasilja uveljavilo ime talci. Kot vzrok za usmrnitve je okupator sprva navajal kršitev odredbe šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem Siegfrieda Uiberreitherja z dne 17. maja 1941, ki je predvidevala smrtno kazen za tiste, ki okupatorju ne bi izročili orožja in streliva. Od tretjega streljanja naprej, ko je bilo 24. avgusta 1941 v Mariboru ustreljenih deset talcev, so navajali tudi kršitev 1. in 2. člena odredbe, izdane 16. avgusta 1941, v kateri je 1. člen določal smrtno kazen za partizane in sodelavce odporniškega gibanja, ali za vsakogar, ki bi se udeležil sestanka odbora

---

* Pomoč pri pregledu podatkovne baze Smrtne žrtve, INZ Marta Rendla.

OF, ki bi partizanom nudil bivališče, jih preskrboval z živili ali jih na kakršenkoli način podpiral. 2. člen pa je poleg vsebine odredbe z dne 17. maja še dodajal, da bo s smrtno kaznijo kaznovan vsakdo, ki bo sodeloval pri sabotajah.¹ Ta odredba, ki je bila posledica uspešnega razvoja osvobodilnega gibanja na slovenskem Štajerskem, ni citirana na nobenem od razglasov, s katerimi so objavljali imena ustreljenih, je pa navedena v odločbah o smrtni kazni. So pa nemške okupacijske oblasti na razglasih, ki jih je podpisoval šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem, Uiberreither, navajale, da so usmrtitve izvršene iz povračilnih razlogov, pogosto po izvedenih partizanskih akcijah, v katerih je padel kak pripadnik ali sodelavec okupatorjevega aparata.² Najbolj neposredno je skupinske usmrtitve političnih jetnikov kot maščevanje in povračilne ukrepe označil komandant varnostne policije in varnostne službe na Spodnjem Štajerskem Otto Lurker, ki je na štabnih pogovorih 12. novembra 1941 izjavil: »Kot povračilni ukrep za zadnje dogodke je bilo zopet ustreljenih trideset oseb.«³ Tudi zvezni vodja Štajerske domovinske zveze Franz Steindl je v svojih dopisih, s katerimi je zahteval streljanje talcev, ta streljanja označeval za povračilne ukrepe.⁴

Zaprte politične osumljence na smrt ni obsodilo sodišče, temveč je na podlagi predlogov referentov Gestapa o tem odločal komandant varnostne policije in varnostne službe, o pomilostitvi šef civilne uprave.⁵ Talcem so bile odločbe o smrtni kazni prebrane tik pred ustrelitvijo. Otta Lurkerja, ki je bil do marca 1943 komandant varnostne policije in varnostne službe na Spodnjem Štajerskem, so po vojni aretirali zavezniki in izročili jugoslovanskim oblastem. 29. marca 1949 ga je Vojaško sodišče v Ljubljani obsodilo na smrt z obešanjem, kazen pa je bila izvršena 20. aprila isto leto. Na zaslišanju je na vprašanje preiskovalca UDV, kdo je bil odgovoren za streljanje talcev, odgovoril: »Za izvršena streljanja sem odgovoren jaz, razen za prvo v Krškem in za zadnji dve streljanji, ki ju je ukazal Rösener.⁶ Kolikor se spominjam, je znašalo število ustreljenih okoli 900. Obsodbe teh ljudi sem tudi sam podpisal. /.../ Kazenske oddelke za politične zapornike smo sestavljali jaz, dr. Swoboda in dr. Schweiger. Zapornike so pripeljali pred nas, ko so bili seznanjeni z vnaprej pripravljeno obsodbo. Samo v primeru nejasnosti je bil akt vrnjen Gestapu v ponovno obdelavo. Pripeljani so bili vsi zaporniki, za katere sem določil ustrelitev. Smrtne obsodbe so bile izvršene še isti dan. Sodišče

1 Ževart, Talci in njihova poslovilna pisma, str. 454.

2 Prav tam, str. 455.

3 Mišljeno je streljanje 30. oktobra 1941 v Mariboru. Med ustreljenimi je bil tudi profesor glasbe in sekretar Pokrajinskega komiteja Komunistične partije Slovenije za severno Slovenijo Leo Novak. *Poslovilna pisma*, str. 61, 62, 72. Izjava Otta Lurkerja, prav tam, str. 18.

4 *Poslovilna pisma*, str. 19.

5 Prav tam, str. 15; Ževart, *Zbrana dela*, str. 449, 450.

6 Erwin Rösener, SS Obergruppenführer in generalleutnant policije, od oktobra 1944 do konca vojne vodja protipartizanskega štaba s sedežem v Ljubljani.

je sodilo zelo strogo in ljudje so bili obsojeni na smrt za malenkosti, na primer prispevek 50 pfenigov za OF. /.../ Ker sem smrtne obsodbe izrekal jaz, na njihovi osnovi pa so bili svojci ustreljenih izseljeni, sem bil odgovoren tudi za zaplembo njihovega premoženja.«⁷

V zadnjih trenutkih življenja so lahko talci svojim najdražjim napisali poslovilna pisma. Po 2. oktobru 1942, ko so v Mariboru ustrelili 143 talcev, pisanje poslovilnih pisem ni bilo več dovoljeno, zato so jih nekateri pisali skrivaj. Pisma so namreč dosegla ravno nasprotni učinek od tistega, ki ga je pričakoval okupator, namesto strahu so pri ljudeh budila upornost.⁸

Med nacistično okupacijo je bilo na t. i. Spodnjem Štajerskem ustreljenih skupaj 1939 talcev, med njimi 119 žensk. Ženske so streljali le v prvih dveh letih vojne, nato so jih pošiljali v koncentracijska taborišča. Leta 1941 je bilo ustreljenih skupaj 235 talcev, leta 1942 kar 926, leta 1943 82, leta 1944 287, leta 1945 382, datum pa ni znan za 27 talcev.⁹

II. HRASTNIK, TALCI

Hrastnik (občina obsega tudi kraje Dol, Turje in Marno, po popisu 1. junija 1941 je tam živelo 7800 prebivalcev) je 11. aprila 1941 okupirala nemška vojska. Vključen je bil v upravno enoto Spodnja Štajerska, v kateri je s Hitlerjevim dekretom že 14. aprila vodstvo prevzel kot šef civilne uprave Sigfried Uiberreither. V Hrastniku se je v letih pred okupacijo kakšnih 250 oseb opredeljevalo za Nemce. Tam so se naselili potem, ko so se večinoma kot kvalificirani delavci zaposlili v tamkajšnji steklarni in tudi kemični tovarni. Hrastniška organizacija Kulturbunda, štela je kakšnih 130 oseb, je bila tako za tisto v Mariboru, Celju, na Ptuj in Kočevju najmočnejša v Sloveniji.¹⁰

Že v noči na 18. april 1941 je bilo na osnovi seznamov, ki so jih pred vojno pripravljali tamkajšnji člani Kulturbunda, aretiranih 30 Hrastničanov, ki so bili odpeljani najprej v Laško in nato v Celje ter nazadnje v zapore v Maribor. Nove aretacije so bile v noči na 1. maj. Več teh zapornikov je bilo nato med 13. junijem in 5. julijem izgnanih v Srbijo. 17. julija 1941 pa je bilo aretiranih 12 Hrastničanov, ki so bili v skupini 251 jetnikov iz zaporov v celjskem Starem piskru, na gradu Borl in v Mariboru 23. avgusta deportirani v koncentracijsko taborišče Mauthausen. To so bili člani in simpatizerji Komunistične partije Slovenije, stari od 35 do 54 let, le sinova tudi aretiranega Adolfa Fuke Adolf in Stanko sta imela 22 in 18 let.

7 Prevod zaslišanja v: Selin, *Nič več strogo zaupno*. II., str. 119, 120.

8 *Poslovilna pisma*, str. 15; Ževart, *Zbrana dela*, str. 450

9 Seznam žrtev, INZ.

10 Brečko, *Hrastnik skozi desetletja*, str. 192.

Šest jih je tam umrlo, zadnji 7. januarja 1942, preživeli pa so bili v dneh od 24. do 26. februarja 1942 izpuščeni.¹¹

Do prvih večjih razkritij organizacij Osvobodilne fronte je prišlo jeseni in pozimi 1941/42. Tako je bila odkrita okrožna tehnika, ki je delovala v hiši Zagožanovih v Studencah, naselju med Hrastnikom in Trbovljami, in v kateri so od julija do razkritja novembra 1941 tiskali letake in tudi Slovenski poročevalec, Delo, razne brošure.¹² Njenega vodjo Martina Zagožana so skupaj s še 40 trboveljskimi aktivisti aretirali 18. novembra 1941.

Mesec dni kasneje, 19. decembra 1941, je po razkritju partizanskega oporišča na Gorah nad Hrastnikom prišlo do aretacij sodelavcev Osvobodilne fronte na Dolu pri Hrastniku in okolici. Takrat so bili aretirani Anton Bostič, Franc Šunta in Martin Orožen, januarja 1942 pa še Peter Šergan in Franc Makotar. Februarja 1942 pa je bil zaradi izdaje aretiran glavni organizator osvobodilnega gibanja v Hrastniku Gvido Pavlič. Za to, da je bil aretiran, so njegovi sodelavci izvedeli šele čez štirinajst dni. Ker je on sam ustanovil mrežo organizacij OF v Hrastniku in okolici, bi bile njegove izpovedi na zaslišanjih Gestapa lahko usodne. Lojze Ribič je v spominih zapisal: »Ko sem po njegovi smrti jaz prevzel hrastniško področje in navezal stike s posamezniki in organizacijo, ki jo je ustanovil on, sem ugotovil, da je bila organizacija popolnoma nedotaknjena, nihče od naših ljudi ni bil v tem času aretiran.«¹³

Sledila so streljanja. Tako so bili v Mariboru ustreljeni 18. februarja 1942 Anton Bostič, 21. marca Franc Šunta, 23. marca Peter Šergan in Martin Zagožan, 11. aprila Martin Orožen in 27. aprila Gvido Pavlič. Franc Makotar je bil ustreljen v Celju 7. julija 1942.

V delo organizacije OF so se vse od njene ustanovitve v Hrastniku vključili številni mladi. Ti so se skupaj z mladimi iz Celja, Savinjske doline, Trbovelj in Zagorja v začetku julija 1941 zbrali na Mrzlici nad Hrastnikom na neke vrste mitingu, na katerem so javno prepevali slovenske in uporne pesmi. Tudi oni so po napadu sil osi na Sovjetsko zvezo 22. junija 1941 napačno sklepali, da bo Rdeča armada v kratkem premagala Nemčijo.¹⁴ Lojze Ribič je med hrastniško mladino začel delovati oktobra 1941, ko je postal sekretar okrožnega komiteja

11 Prav tam, str. 193; Filipič, *Slovinci v Mauthausnu*, str. 77–83.

12 Več v: Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 197–208.

13 *Spomini revirskih sekretarjev*, str. 65, 66. Gvido Pavlič (18. 9. 1918, Hrastnik), član KPS od leta 1939. Delal je v Ljubljani in Zemunu. Po izbruhu vojne se je vrnil v Hrastnik, kjer je julija 1941 postal sekretar Okrajnega komiteja KPS in Okrajnega odbora OF za Hrastnik. Deloval je na območju Hrastnika, Dola, Marnega, Turja, Svete Jedrti, Rečice pri Laškem, Laškega, Rimskih Toplic, vse do Zidanega Mosta, in tam organiziral močne organizacije OF. V zimi 1941/42 je organiziral prezimovanje dela Revirske čete v vasi Plesko nad Hrastnikom, na Dolu, Turju in Rečici pri Laškem.

14 Brečko, *Hrastnik skozi desetletja*, str. 195, 196.

Skoja. Takrat so bili člani Okrajnega komiteja Skoja za Hrastnik Silva Cmok kot sekretarka, Olga Jenko, Zdenko Brun, Marta Babič in Lojzka Vabič. Na sestanke z njim in tudi z vodilnima organizatorjema osvobodilnega gibanja v Hrastniku Gvidom Pavličem in Sergejem Kraigherjem, na katerih so dobivali navodila za delo, so hodili po dva ali trije, in sicer v gozdiček smrek pri domu Marte Babič, na dom Jožeta Vabiča v vasi Prapretno nad Hrastnikom, in drugje. Pozimi 1941/42 je bila mladina zelo aktivna, pletli so nogavice, jopice, pripravljali toplo perilo za partizane, raznašali propagandno gradivo in trosili letake, zbirali denar, hrano in drug material, pa tudi izvajali manjše sabotaže, kot je bilo npr. nastavljanje trioglatih rezil na cesto med Hrastnikom in Trbovljami, da bi nemškim avtomobilom raztrgali gume.¹⁵

Junija in julija 1942 je Gestapo aretiral več kot petdeset Hrastničanov, v veliki večini prav teh mladih aktivistov OF.¹⁶ Aretirani so bili po izdaji, začetnik katere ni ugotovljen. Med prvimi je bila aretirana Silva Cmok, ki je med zaslišanjem izdala sodelavce in bila nato izpuščena. Ozna jo je po koncu vojne aretirala, 4. julija 1945 je bila obsojena pred vojaškim sodiščem v Celju na zaporno kazen (višina kazni ni znana) in kmalu zatem izpuščena.¹⁷ Po izpustitvi je živela v Avstriji.

Aretirani so bili zaprti najprej v zaporih v Trbovljah (poimenovanih »pri Figabirtu«). Moški so bili v eni celici, ženske v drugi, petnajstletno Pavlo Zadobovšek pa so zaprli v drvarnico na dvorišču. Zasliševali so jih na sedežu tamkajšnje izpostave Gestapa. Čez nekaj dni so jih prepeljali najprej v zapore v Laškem in nato v zapore v Starem piskru v Celju ter nadaljevali z zaslišanji in zasramovanjem.¹⁸

Velika večina teh aktivistov OF je bila nato ustreljena v množičnih streljanjih talcev poleti in jeseni 1942 v Celju in Mariboru. Tako so 22. junija v Celju ustrelili pet Hrastničanov (Zdenko Brun, Janez Kandušer, Franc Koritnik, Franc Potisek in Rudolf Pušnik), 30. julija kar osemnajst (Ludvik Fajdiga, Alojz Grešak, Ervin Hadolin, Julijana Jenko, Karl Kauzer, Anton Kordun, Ignac Kumlanec, Rudolf Omerzu, Franc Pavlič, Karel Pucelj, Janko Ramšak, Ana Slokan, Stanislav Strožer, Franc Škoberne, Ferdinand Štuklaj, Alojzija Vabič, Karel Vastič, Rudolf Zupan) in 15. avgusta šestnajst (Marta Babič, Stanislav Gorenc, Justina Govejšek, Gašper Gričar, Franc Holc, Franc Kačič, Ernest Kovač, Ana Matek, Slavko Potisek, Janez Potušek, Rudolf Pušnik, Vid Senica, Alojz Skok, Stanislav Smolič, Ivan Tušek, Martin Zalezina). Med 143 talci, ki so bili ustreljeni 2. oktobra 1942 v Mariboru, pa je bilo šest Hrastničanov (Franci Grešak, Emil Hameršak, Janez Jagodič, Janez Potisek, Franc Pušnik, Miroslav Zalezina). Poleg tega je bil 24. julija 1942 pri Begunjah kot talec ustreljen komaj šestnajstletni mizarski vajenec Albin Kotnik.

15 *Spomini revirskih sekretarjev*, str. 31; izjava Pavle Zadobovšek avtorici.

16 Brečko, *Hrastnik skozi desetletja*, str. 217.

17 ARS, AS 1931, šk. 837. Seznam zaupnikov Gestapa, izpostava Trbovlje.

18 Brečko, *Hrastnik skozi desetletja*, str. 218–219; izjava Pavle Zadobovšek avtorici.

Skupaj je bilo tako leta 1942 ustreljenih 54 talcev iz Hrastnika.

Med njimi je bilo 29 mlajših od 25 let, dva, Albin Koritnik (rojen 12. februarja 1926) in Stanislav Smolič (rojen 25. avgusta 1924), sta bila ustreljena pred 18. rojstnim dnevom, štirje, Ana Matek, Franc Potisek, Ana Slokan in Franc Šunta, pa v nekaj mesecih po njem. Med ustreljenimi šestimi ženskami je bila Julijana Jenko stara petdeset let, Marta Babič in Alojzija Vabič sta jih imeli dvajset, Justina Govejšek devetnajst, že omenjeni Ana Slokan in Ana Matek pa osemnajst.¹⁹ Pavla Zadobovšek, rojena 22. februarja 1927, je bila najprej v zaprta v Trbovljah, nato v Celju in Mariboru. Na dan streljanja talcev 2. oktobra 1942 so jo iz celice že odpeljali v pritličje zaporov, a jo nato po temeljitem izpraševanju o dejanski starosti odpeljali nazaj v celico. Od tam so jo poslali v zapore na gradu Borl, od koder jo je oče po nekaj mesecih uspel rešiti in se je vrnila domov.²⁰

Ohranila so se poslovilna pisma nekaterih od teh talcev. Tako je ohranjeno pismo Antona Bostiča, ki je naslovljeno na starše in druge domače. Ohranjeno je pismo Petra Šergana, tudi to poslano staršem.²¹ Ohranilo se je pismo Martina Orožna, uglednega kmeta iz Turja nad Hrastnikom, poslano ženi, šestim mladoletnim otrokom in drugim domačim.²² Pismo Franca Potiska se je ohranilo v prepisu, ki ga je septembra 1942 naredila njegova sestra.²³ Ustreljena sta bila tudi njegova bratranca brata Slavko in Janez Potisek, medtem ko je bil njun brat Rudi v partizanih. Ohranili sta se tudi njuni poslovilni pismi. Slavko je med drugim zapisal: »Dragi domači! /.../ Po enem mesecu se Vam javljam, toda bodite hrabri in ne žalujte, ker mene več domov ne bo. Ne brigajte se zato saj enkrat itak mora človek umret jaz na ta ali oni način nisem prvi ne zadnji.« Janez pa se je v svojem poslovil tudi od svoje niti dvoletne hčerke Zlatke (Štefke). Janezova žena Štefka je bila aretirana skupaj z možem že julija 1942 in 30. avgusta 1942 deportirana v Auschwitz. Domov se je vrnila 12. junija 1943.²⁴

Ervin Hadolin je pisal materi, ki je marca 1943 umrla v taborišču Auschwitz.²⁵ Skupaj z njim je bil 30. julija ustreljen tudi Janko Ramšak, ki je pisal domačim: »Ko dobite to pismo, ni treba žalovati, ker vam odkrito povem, da se nisem bal umreti.«²⁶ V Auschwitzu so umrli oče, sestra in brat. Marta Babič se je v pismu poslovila od brata, sestre, očeta in matere, ki sta tudi umrla v Auschwitzu.²⁷ Isti dan je bil ustreljen tudi Franc Kačič, ki pa ni sodil v skupino aretiranih mladih

19 Seznam žrtev, INZ.

20 Izjava Pavle Zadobovšek avtorici.

21 *Poslovilna pisma*, str. 156, 157.

22 Prav tam, str. 186, 187.

23 Prav tam, str. 336, 337.

24 Prav tam, str. 427, 522, 523.

25 Prav tam, str. 364–365.

26 Prav tam, str. 376, 377.

27 Prav tam, str. 392, 393.

Hrastničanov, ampak je deloval na Dolu pri Hrastniku in je bil aretiran že maja 1942. Pismo je poslal ženi, šestmesečni hčerki in staršem. Žena je že leta 1942 umrla v Auschwitzu, hči Bertica, ki so jo ločili od matere, pa poleti 1943 v otroškem taborišču Regensburg.²⁸ Ohranjeno je tudi pismo Franca Pušnika, ki ga je naslovil na ženo, ki je bila do septembra 1943 v raznih nemških taboriščih, in na starše.²⁹ Ustreljena sta bila tudi brata Martin in Miroslav (Slavko) Zalezina, mati in sestra sta umrli v Auschwitzu. Slavko je pred smrtjo med drugim zapisal: »Začudili se boste, ko boste brali, da sem ustreljen, toda ne smete jokati, kajti jaz umiram kot junak.«³⁰

III. SORODNIKI TALCEV IN PARTIZANOV

Nacisti so vse od avgusta 1941 izvajali represalije nad sorodniki partizanov in ubitih talcev. Pobudo zanje je dal politični komisar Štajerske domovinske zveze za Okrožje Celje Anton Dorfmeister, 27. februarja 1942 pa je njen zvezni vodja Franz Steindl poslal dopis okrožnim vodjem, vodjem I. in II. vodstvenega urada pri vseh okrožnih vodstvih in tudi nacionalpolitičnemu referentu v uradu šefa civilne uprave Helmutu Carstanjenu, v katerem jih je obvestil, da je prosil komandanta varnostne policije in varnostne službe na Spodnjem Štajerskem, »naj sorodnike (v najožjem smislu te besede) ustreljenih, ki bi lahko s svojo navzočnostjo pomenili element vznemirjenja, na ustrezen način preselijo v stari rajh«.³¹

Iz Spodnje Štajerske so prvi transport sorodnikov partizanov in ubitih talcev izvedli 16. marca 1942, in sicer v taborišče Volkdeutsche Mittelstelle (VoMi)³² v Straubingu. Za njimi so poslali tudi njihove otroke.³³ Ostrejšo obliko so tovrstne deportacije do poletja 1942, potem ko se je spomladi tudi na slovenskem Štajerskem ponovno razmahnilo osvobodilno gibanje. Priprave so tekle že od junija, ko so pod vodstvom komandanta varnostne policije in varnostne službe Otta Lurkerja načrtovali aretacije kakšnih 800 oseb, ki naj bi jih tudi deportirali v taborišča VoMi. Načrt so spremenili, ker so dobili navodila Reichsführerja (Državnega vodje) SS in državnega komisarja za utrjevanje nemštva Heinricha Himmlerja, ki jih je izdal

28 Prav tam, str. 406, 407.

29 Prav tam, str. 526, 527.

30 Prav tam, str. 556, 557.

31 Ferenc, *Nacistična raznarodovalna politika*, str. 345.

32 Volkdeutsche Mittelstelle je leta 1936 ustanovila nacistična stranka kot centralo za finančne in politične povezave s volksdeutscherji v inozemstvu. Stranki je služila kot orodje za to, da je v svoje roke prevzela narodnostno politiko. Pomen organizacije je narasel v prvih letih vojne, ko je dobila nalogo, da v rajh in na zasedena območja preseli čim več volksdeutscherjev. V teh letih se je razrasla v ogromen aparat. Najprej je bila podrejena Hitlerjevemu namestniku Rudolfu Hessu, po izbruhu vojne pa Heinrichu Himmlerju. – Ferenc, *Nacistična raznarodovalna politika*, str. 13–15.

33 Prav tam, str. 346.

25. junija, v katerih je zahteval, naj obe pokrajini (Gorenjsko in Spodnjo Štajersko, op. NT.) pomirijo, tako da vse osebe, ki so se pregrešile »zoper rajh« in podpirale partizane, strogo kaznujejo. Moške naj pobijejo, ženske aretirajo in jih odpeljejo v koncentracijska taborišča, otroke pa v rajh.³⁴

Ker je akcija dobila novo obliko, so jo na predlog šefa civilne uprave za Spodnjo Štajersko Siegfrida Uiberreitherja odložili in pod vodstvom Štajerske domovinske zveze začeli temeljito politično preverjanje tistih, ki naj bi jih aretirali. Po celomesečnem preverjanju sorodnikov partizanov in ubitih talcev so 29. julija 1942 na sestanku pri šefu civilne uprave Uiberraitherju sklenili, da bodo z aretacijami začeli prve dni avgusta. Do tedaj so natančneje določili kategorijo oseb, ki naj jih policija in orožništvo aretirata in pripeljeta v zbirno taborišče, ki so ga za ta namen uredili v I. (okoliški) osnovni šoli v Celju. Aretirali naj bi sorodnike, ki so živeli v skupnem gospodinjstvu z osebami: a) ki so bile ustreljene kot talci, b) za katere je dokazano, da so odšle v partizane, c) ki so padle kot partizani, in č) ki so bile ustreljene na begu.³⁵

Dne 3. avgusta zjutraj so policijski in orožniški oddelki začeli z aretacijami v celjskem in trboveljskem okrožju in do 6. avgusta, ko so akcijo v glavnem zaključili, v Celje prepeljali 1.262 oseb. Po preverjanjih so jih 293 izpustili. Ostale so razvrstili v tri skupine. Najprej so 6. avgusta odrasle moške od 18. do 55. leta prepeljali v celjsko mestno osnovno šolo, jih tam dokončno popisali in odredili za koncentracijsko taborišče Auschwitz. V celjski okoliški šoli pa so v noči na 9. avgust materam odvzeli otroke in nato oboje, moške in ženske, odpeljali v koncentracijsko taborišče Auschwitz Birkenau. Otroke, ki so jih pred tem rasno pregledali, so 10. avgusta odpeljali v osrednje zbirno taborišče organizacij VoMi in Lebensborna³⁶ v Frohnleitnu pri Gradcu, bolehnne in starejše od 55 let pa v razna taborišča za bolne in onemogle ljudi.

Podatki o številu odpeljanih otrok so različni. Po poročilu Anne Rath, nemške učiteljice iz Celja, ki je bila vodja pomožnega osebja in Nemškega Rdečega križa na transportu otrok iz Celja v Frohnleiten, je bilo na njem 430 otrok.³⁷ V Frohnleitnu so otroke razvrstili v posebne skupine in jih 18. in 19. septembra odpeljali v druga taborišča.³⁸ Samo ti otroci in tisti, ki so bili aretirani v noči na 15. avgust, ki so jih

34 Prav tam, str. 347, 350.

35 Terčak, *Ukradeni otroci*, str. 53, 54.

36 Projekt Lebensborn (v prevodu Izvir življenja) je bil eden od različnih programov, ki jih je sprožil nacistični vodja Heinrich Himmler, da bi izvedli evgenične teorije Tretjega rajha o arijski rasi. Moto organizacije je bil: »Za nas je sveta vsaka mati, ki ima čisto kri.«

37 Poročilo Anne Rath z dne 17. 8. 1942 je v slovenskem prevodu objavljeno v Terčak, *Ukradeni otroci*, str. 67.

38 To so bila taborišča: Saldenburg (otroci z začetnico priimka od A do J) in Kastl bei Amberg (začetnica priimka od T do konca abecede) pri Regensburgu, Fielshofen in Neustift pri Freisingu (začetnica priimka K in L), Metten-Himmelberg in Seligenporten pri Neumarktu (začetnica priimka L, M, N, v Seligenportnu tudi del P, R, S), Eisenstein (Železna Ruda) v takratnem češkem protektoratu (del z

tudi ločili od staršev, so bili določeni, da se popolno in dokončno vključijo v nemško skupnost, medtem ko so otroci kasnejših preseljevanj odšli v taborišča skupaj z drugimi družinskimi člani. Za nastanitev teh otrok je bila kot središče določena Bavarska z direktorijem v Bayreuthu. Dojenčke in otroke do treh let starosti so odpeljali prvotno v Mainburg v bližini Ingolstadta in nato v razne domove organizacije Lebensborn, kjer so bili na voljo nemškim družinam za posvojitev.³⁹

Tej največji akciji aretacij sorodnikov talcev in partizanov, izvedeni prve dni avgusta, je do srede junija 1943 sledilo še pet, a nobena ni bila tako obsežna. Preden so 15. avgusta 1942 popoldan v Celju ustrelili 95 talcev, so v noči na 15. avgust aretirali njihove sorodnike in jih odpeljali v zbirno taborišče v celjski okoliški šoli. Število aretiranih ni ugotovljeno. Tudi tokrat so otroke ločili od staršev, ki so jih 17. avgusta (po drugih podatkih 20. avgusta, op. NT) deportirali v taborišče Auschwitz,⁴⁰ otroke pa najprej v taborišče Frohnleiten in od tam v druga taborišča. Teh otrok je bilo verjetno več kot 170.⁴¹ V akciji, ki je bila 3. oktobra 1942, potem ko so 2. oktobra v Mariboru ustrelili 143 talcev, pa otrok niso več ločili od staršev. Družine so odpeljali najprej v Frohnleiten in nato v taborišče Waissmain pri Bayreuthu. V akciji, ki je bila 7. novembra 1942 in v kateri so aretirali 259 oseb, so odpeljali v taborišče Frohnleiten 61 družin s 170 družinskimi člani. V akciji, ki se je začela 10. marca 1943, potem ko so v Mariboru ustrelili 25 talcev, so 13. marca odpeljali v taborišče Frohnleiten kakšnih 160 ljudi. O zadnji, ki je bila 9. junija 1943, podrobnejših podatkov ni.⁴²

IV. HRASTNIK, SORODNIKI TALCEV IN PARTIZANOV

Tako kot drugje po Spodnjem Štajerskem so poleti 1942 aretirali sorodnike ustreljenih talcev in nekaterih partizanov iz Hrastnika. Kot je razvidno iz poročila Orožniške postaje Hrastnik z dne 6. avgusta 1942, je bilo 5. avgusta 1942 v Hrastniku aretiranih 96 oseb iz 29 družin. Aretacije so se začele ob 2.15 zjutraj in so potekale v treh skupinah. Do osmih so aretirali 43 oseb, do devetih še 37, preostalih 16 pa do dvanajstih, in jih nato odpeljali v zbirno taborišče v okoliško šolo v Celju.⁴³ Zbirno poročilo krajevnih skupin Štajerske domovinske zveze

začetnico priimka P, R, S). – Terčak, *Ukradeni otroci*, str. 74, 75, 230, 231.

39 Prav tam, str. 231.

40 20. 8. 1942 naj bi v Auschwitz prispel transport 21 moških in 61 žensk. Podatek v: *Auschwitz - Birkenau*, str. 518, 530–532. Verjetno jih je bilo več, saj so nekatere osebe, ki so bile aretirane v noči na 15. 8., navedene na seznamu transporta 10. 8. 1942, op. NT.

41 Terčak, *Ukradeni otroci*, str. 71.

42 Ferenc, *Nacistična raznarodovalna politika*, str. 351–353; Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 511–515; Terčak, *Ukradeni otroci*, str. 231.

43 Brečko, *Hrastnik skozi desetletja*, str. 218. Faksimile poročila Žandarmerijske postaje Hrastnik, 6. 8. 1942.

za Okrožje Trbovlje navaja, da je bilo takrat iz celotnega okrožja aretiranih 420 družinskih članov, med njimi 98 otrok.⁴⁴

V nadaljevanju navajam talce in njihove družine kronološko, glede na datume ustrelitve.

Ob razkritju organizacije OF na Dolu pri Hrastniku je bil 17. decembra 1941 (po drugih podatkih pa januarja 1942) aretiran študent prava Anton Bostič, ki je bil ustreljen 18. februarja 1942 v Mariboru.⁴⁵ Očeta Franca in mater Marijo, ki sta živela v Suhadolu pri Zidanem Mostu, najdemo na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz 10. avgusta. Oba sta tam umrla, oče 17. novembra, mati pa 16. oktobra 1942.

5. avgusta 1942 so bili aretirani oče Franc, mati Marija in brat Jožef Petra Šergana, kmeta iz Turja nad Hrastnikom, ki je bil aretiran januarja 1942, po razkritju organizacije OF na Dolu in okolici in je bil ustreljen 23. marca 1942 v Mariboru. Brat je 10. februarja 1943 umrl v taborišču Auschwitz, kamor je bil kot edini od družine deportiran pet dni po aretaciji. Oče in mati sta bila v taborišču Buch na Bavarskem in sta preživela vojno. Na seznamu družinskih članov, ki ga je pripravil krajevni vodja ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidl, je naveden tudi brat Ferdinand, ki pa je bil takrat v vojnem ujetništvu.⁴⁶

Isti dan so aretirali šest članov družine Martina Zagožana, ki je bil tudi ustreljen 23. marca, in sicer mater, očeta, dva brata in dve sestri. V njihovi hiši v Studencah, naselju med Hrastnikom in Trbovljami, je od julija do razkritja novembra 1941 delovala okrožna tehnika, v kateri so, kot sem že omenila, tiskali letake in tudi Slovenski poročevalec, Delo, razne brošure.⁴⁷ Njenega vodjo Martina Zagožana, člana KPS, ki se tako kot sekretar Okrajnega odbora OF Hrastnik Guido Pavlič ob izbruhu vojne vrnil iz Zemuna v Hrastnik, so aretirali 18. novembra. Kot je 5. decembra 1941 poročal vodja izpostave Gestapa za Trboveljsko okrožje Georg Kramhöller, so v tehniki našli 750 letakov z napisom Odredbe komunističnega slovenskega osvobodilnega odbora Trbovlje, Hrastnik in Zagorje, petdeset izvodov Dela in petdeset nepopisanih matric ter veliko materiala za razmnoževanje.⁴⁸ V Auschwitzu je bil že 15. avgusta 1942, torej tik po prihodu, s puškinim kopitom ubit Martinov brat Anton. Tam je 14. decembra 1942 umrla tudi njuna mati Frančiška, ki je bila ob transportu stara že 56 let, že 19. novembra pa 21-letna sestra Kristina. Oče Anton (roj. 1878) je bil poslan v taborišče za ostarele in je vojno preživel. Prav tako sta vojno preživela oba,

44 Terčak, *Ukradeni otroci*, str. 47.

45 Po drugih podatkih je bil aretiran januarja 1942, ker je podpiral Revirsko četo. – Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 430.

46 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidla okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru: Družina Petra Šergana, 13. 7. 1942.

47 Več v: Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 197-208.

48 *Spomini revirskih sekretarjev*, str. 42, 43.

ki sta bila v otroških taboriščih, in sicer ob aretaciji 13-letni Ivan ter 15-letna Stanislava, ki je navedena tudi na seznamu 29 otrok, ki so do 15. septembra, ko so bili še v Frohnleitnu, prejeli pismo.⁴⁹ Brat Franc Zagožan je konec junija 1942 šel v partizane in je tudi preživel vojno.⁵⁰

Martin Orožen in Franc Šunta sta delovala v Osvobodilni fronti že od poletja 1941. Kot piše v spominih Lojze Ribič, je bil Orožen napreden kmet, krščanski socialist in v kmečkem predelu Dola, Turja, Marnega in Gor zelo cenjen. S svojim vplivom je pripomogel, da je na tem območju takratni sekretar Okrajnega odbora OF in KPS za Hrastnik Guido Pavlič že julija 1941 lahko vzpostavil močno organizacijo OF. Pri Orožnovih je teden dni prezimovala tudi skupina partizanov Revirske čete, druga skupina, ki je bila prej pri kmetu Francu Zupanu na Prapretnem, pa se je nekaj časa zadrževala v Gorah na kmetiji Francetove matere Ivanke Šunta. Lojze Ribič, ki Franceta napačno imenuje Tone, je v spominih zapisal, da so oboji zelo lepo skrbeli za partizane, zlasti pa Franc, ki je sicer študiral v Ljubljani, takrat pa je bil doma in je bil zelo aktiven pri organizaciji tamkajšnjih kmetov in mladine vse do Šavne Peči in Zidanega Mosta. Ker pa je prišlo do izdaje, so se partizani morali kmalu umakniti.⁵¹ Po razkritju partizanskega oporišča je večja skupina policistov iz Radeč na domačiji pri Sv. Juriju 19. decembra 1941 aretirala Franceta Šunto, mater Ivanko, njeno sestro in Francetova mlajša brata in sestro. S pretepanjem in grožnjami so od njih poskušali izvedeti karkoli o partizanih in njihovih sodelavcih. Medtem ko so druge člane družine odgnali v Zidani Most in nato v Radeče, je del policistov Franceta odgnal proti Turju, kjer so po obkolitvi Orožnove domačije ponovili postopek s pretepanjem, saj je tudi Martin Orožen vztrajno zanikal kakršnokoli povezavo s partizani. Skupaj s Šunto so ga odgnali v trboveljske zapore.⁵²

Franc Šunta je bil ustreljen 23. marca, Martin Orožen pa 11. aprila v Mariboru. 5. avgusta je bilo aretiranih osem članov Orožnove družine, in sicer žena Marija, otroci Marjan, Martina, Ivanka, Peter, Marko in Marija, stari od dveh do dvanajst let, ter Martinova sestra Marija, ki je živela z njimi v skupnem gospodinjstvu. Kot je poročal krajevni vodja ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidl, so bili po posredovanju v nekaj dneh po aretaciji izpuščeni in so vsi preživeli vojno.⁵³

49 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam 29 otrok v Frohnleitnu, ki so dobivali pisma, 15. 9. 1942. Stanislavi je pisala Marija Strašek, sama pa je pisala Danijeli Bovchen (Povše?), Hrastnik. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza, 13. 7. 1942: Družina ustreljenega Martina Zagožna. V njem navaja, da so starša in bratje ter sestra znani kot delavni in pošteni ter politično ter moralno neoporečni.

50 Brečko, *Hrastnik skozi desetletja*, str. 202; Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 199, 207.

51 *Spomini revirskih sekretarjev*, str. 38.

52 Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 350.

53 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidla okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 9. 8. 1942. Pojasnilo na dopis s 5. 8. 1942. V njem se med drugim zahvaljuje za izpustitev Marije Orožen in njenih šestih otrok.

Tega, kdo je posredoval zanje, mi ni uspelo ugotoviti. Šuntova mati Ivana in teta Frančiška pa sta bili vse od decembra 1941 zaprti na gradu Borl in 30. avgusta 1942 deportirani v taborišče Auschwitz. Mati se je vrnila 5. avgusta 1944, a je kmalu po vojni umrla, teta pa je že 15. septembra 1942 umrla v taborišču. O tem, kaj se je zgodilo s petnajstletnim bratom Matevžem in sedemnajstletno sestro Frančiško, nimam podatkov. Vojno sta preživela.⁵⁴ Na seznamu v Auschwitzu umrlih Hrastničanov, za katere pa nimam podatkov o sorodstvu s Francetom Šunto, sta 53-letna Marija Šunta, ki je na seznamu transporta iz Maribora / Borla 30. avgusta 1942 in je v taborišču umrla novembra 1942,⁵⁵ ter 31-letna Marija Šunta, delavka. Tudi ona naj bi umrla novembra 1942 v Auschwitzu.⁵⁶

Iz družine Franca Makotarja, 42-letnega čevljarja iz Hrastnika, ki je bil ustreljen 7. julija 1942, so bili 5. avgusta 1942 aretirani žena in otroka. Žena Neža, ki je bila 10. avgusta deportirana v Auschwitz, je ena od redkih mater, ki se je vrnila domov. Vrnila sta se tudi ob aretaciji enajstletni sin Franc ter triletna hči Ljudmila, ki sta bila v otroških taboriščih.⁵⁷

22. julija 1942 so v Celju ustrelili pet Hrastničanov. 5. avgusta sta bila aretirana oče Herman in mati Jožefa talca Zdenka Bruna, 19-letnega ključavničarja in člana okrajnega odbora Skoja. Celotna družina je sodelovala v organizaciji OF v zgornjem Hrastniku, na njihovem domu je bila tudi javka za širjenje letakov in drugega materiala, ki so ga tiskali v tehniki Zagožanovih.⁵⁸ Za očeta in mater ni podatkov o tem, da sta bila poslana v taborišče, oba sta preživela vojno.⁵⁹ Isti dan je bilo po podatkih seznama 29 družin aretiranih pet članov družine talca Janeza Kandušerja, 21-letnega tesarja, medtem ko so na drugih seznamih navedeni samo štirje, in sicer mati Hedviga, brata Aleksander in Jožef ter sestra Marija. Tudi zanje ni podatkov o tem, da so bili poslani v taborišče in so vsi preživeli vojno.⁶⁰

5. avgusta 1942 je bilo aretiranih pet članov družine 20-letnega talca Franca Koritnika. Mati Alojzija je bila 10. avgusta deportirana v taborišče Auschwitz. Domov se je vrnila 15. junija 1945, maja 1945 pa se je iz taborišča Wostberg vrnil

54 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidla okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthu, 13. 7. 1942. V njem navaja, da sta bili Ivana in Frančiška Šunta aretirani decembra 1941 in sta zaprti na Borlu. Brat Matevž in sestra Frančiška, 23. 9. 1925, naj bi bila neoporečna. Frančiška naj bi načrtovala poroko z Rudolfom Bantanom, družina katerega naj bi bila prijazna do Nemcev.

55 *Auschwitz - Birkenau*, str. 533.

56 Prav tam, str. 533; Smrtne žrtve, INZ.

57 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthu, 3. 8. 1942.

58 Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 199.

59 ARS, AS 1631, šk. 42. Poročilo krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. V njem ocenjuje, da sta aretirana starša politično in značajsko neoporečna.

60 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza, 13. 7. 1942: Seznam oseb, ki so bile aretirane v zadnjih treh tednih; Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthu, 3. 8. 1942; Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 16 navaja samo mater, brata Jožefa in sestro Marijo. Ni podatka, da so bili poslani v taborišče.

tudi oče Franc. Brat Karl in sestri Hilda ter Lidija, ob aretaciji stari sedemnajst, šestnajst in petnajst let, so bili v otroških taboriščih in so tudi preživeli vojno.⁶¹

V poročilu o aretacijah družinskih članov talcev, ki so bili aretirani 5. avgusta 1942, so tudi trije člani družine talca Franca Potiska, 18-letnega steklarja, ki je bil tudi ustreljen 22. julija 1942 v Celju. To so bili oče Franc, mačeha Franciška in njen osemnajstletni sin Martin, ki pa so bili po posredovanju krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidla v nekaj dneh izpuščeni, ker naj ne bi podpirali osvobodilnega gibanja.⁶²

22. julija 1942 je bil ustreljen tudi 28-letni klepar Rudolf Pušnik. Njegove družine sicer ni na seznamu družin, ki so bile aretirane 5. avgusta, je pa njegova žena Lidija (Emilija) na seznamu transporta 10. avgusta iz Celja v Auschwitz, kjer je leta 1942 umrla. Sin Rudolf, desetmesečni dojenček, je bil odpeljan v otroško taborišče Frohnleiten. O njegovi nadaljnji poti ni podatkov, je pa preživel vojno. Na seznamu družinskih članov talcev, ki so ga pripravili krajevni vodje ŠDZ, so tudi mati in dva brata, ki pa niso bili aretirani, ker niso živeli v skupnem gospodinjstvu z ustreljenim.⁶³

Na seznamu 5. avgusta v Hrastniku aretiranih družin ni žene Jožeta Holeška Ane, ki je bil ustreljen 22. julija 1942, najdemo pa jo na seznamu transporta iz Maribora / Borla v Auschwitz 11. decembra 1942. Tam je umrla 1. junija 1943.⁶⁴

61 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam 29 otrok v Frohnleitnu, ki so do 15. 9. 1942 dobili pisma. Lidiji so pisale Elizabeta Tramte, Antonija Koritnik in Ana Grešak, Hildi je pisala Ana Grešak. Seznam št. 3 družin, ki so bile aretirane, za katere so posredovali, a še niso bile izpuščene. Brez datuma. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza, 13. 7. 1942: Seznam oseb, ki so bile aretirane v zadnjih treh tednih. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 3. 8. 1942. V njem navaja, da so bili oče in strica ustreljenega Matija in Mihael Koritnik vedno naklonjeni Nemcem

62 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis Alojza Trobiša krajevnemu vodji ŠDZ Hrastnik vzhod, 7. 8. 1942. V njem posreduje za njihovo izpustitev in poudarja, da so vsi tudi člani ŠDZ. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidla okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 8. 8. 1942. V njem sprašuje, kakšni so postopki za izpustitev tistih, ki niso podpirali osvobodilnega gibanja, npr. družina Franca Potiska. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidla okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 9. 8. 1942. Pojasnilo na dopis s 5. 8. 1942. Med drugim se zahvaljuje za izpustitev očeta in mačeha Franca Potiska, ki sta bila izpuščena 3 dni po aretaciji. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidla okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 27. 8. 1942. V njem navaja, da je bila po izpustitvi staršev aretirana sestra ustreljenega Olga Potisek, ki že 14 let ne živi pri starših, ampak pri trgovcu Lazniku. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 30 navaja samo očeta Franca in mačeho Franciško.

63 ARS, AS 1631, šk. 42. Poročilo krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza: Seznam aretiranih ali pobežlih oseb po celicah. Navaja, da je družina Pušnik v vseh ozirih neoporečna.

64 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza, 13. 7. 1942. Seznam oseb, ki so bile aretirane v zadnjih treh tednih. Navaja ženo Jožeta Holeška Ano, roj. Prašiček. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, brez datuma. V njem navaja, da ima žena Ana nezakonsko hčer, ki živi v Brestanici, ta pa ima 4 leta starega sina. Živa je še sestra Marija Fresl, ki je v vsakem pogledu neoporečna. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 12 navaja, da iz okraja Hrastnik iz družine Jožeta Holeška ni bil nihče odpeljan v taborišče.

Ker v Hrastniku ni imel sorodnikov, niso aretirali nobenega iz družine istega dne ustreljenega 21-letnega trgovskega nameščenca Filipa Grebenca.

Na dvorišču kaznilnice Stari pisker v Celju so 30. julija 1942 ustrelili kar osemnajst talcev iz Hrastnika, člane njihovih družin pa aretirali 5. avgusta. Po podatkih seznama aretiranih družin naj bi bila aretirana dva sorodnika 33-letnega občinskega nameščenca Ludvika Fajdige, v taborišče Tann pa je bila poslana samo mati Frančiška, ki se je domov vrnila junija 1945.⁶⁵ Tega dne je bil verjetno aretirana in nato izpuščena Ludvikova osemletna nezakonska hči Marija Deželak, ki je živela pri materi na Dolu. Ludvikov oče Jakob je umrl že leta 1920. Na seznamu družinskih članov sta navedeni tudi poročeni sestri, ki sta živeli drugje.⁶⁶

Tega dne je bil ustreljen tudi 32-letni rudar Alojz Grešak. Policisti so aretirali njegovo ženo Pavlo, ki je bila deportirana v Auschwitz, kjer je umrla 6. oktobra 1942.⁶⁷ Aretiran je bil tudi ob aretaciji sedemletni sin Dušan, ki je bil v otroških taboriščih in je preživel vojno.⁶⁸ 2. oktobra isto leto je bil kot talec ustreljen Alojzov brat Franc.

Iz družine 21-letnega talca Ervina Hadolina so bili aretirani oče, mati in sestra. Bil je član Skoja in je nameraval oditi v partizane, a mu je to preprečila aretacija Gvida Pavliča, po kateri je ostal brez povezave s terenom.⁶⁹ Oče Jože in mati Marija sta bila 10. avgusta deportirana v Auschwitz, kjer je mati umrla 2. marca 1943, oče pa se je avgusta 1945 vrnil domov. V Auschwitzu je umrl tudi tam rojeni Ervinov brat Jože. Takrat sedemletna sestra Milena je bila v otroških taboriščih in je vojno preživela. Na seznamu družinskih članov je tudi poročena Ervinova sestra Marija, ki je živela drugje.⁷⁰

Talka Julijana Jenko je bila ob ustrelitvi 30. julija 1942 stara petdeset let. Mož Metod je bil aretiran 5. avgusta, pet dni kasneje deportiran v Auschwitz, kjer je umrl že 17. septembra isto leto. Na seznamu članov družine so tudi 21-letni sin Metod, študent, ki je stanoval v Ljubljani. Kot borec Ljubljanske brigade (10. slovenska narodna udarna brigada) je padel v spopadu z ustaši 15. decembra 1943

65 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam št. 3 družin, ki so bile aretirane, za katere je posredovalo vodstvo ŠDZ, a še niso bile izpuščene. Omenjajo, da njegova ostarela mati za početje sina ni vedela in jo je zelo prizadelo.

66 ARS, AS 1631, šk. 42. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942.

67 *Auschwitz – Birkenau*, str. 522.

68 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam št. 3 družin, ki so bile aretirane, za katere smo posredovali, a še niso bile izpuščene. Brez datuma; Politične ocene družin. V njem ocenjujejo, da je žena vsestransko neoporečna. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942.

69 Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 438.

70 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam št. 3 družin, ki so bile aretirane, za katere so posredovali, a še niso bile izpuščene. Brez datuma. Na seznamu sta le Marija in Milena. Politične ocene družin. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942. Poročila krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza. V njem navaja, da sta starša neoporečna in da želi, da jih ne deportirajo v taborišče. Za sinovo delovanje nista vedela. Dopis krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza, 13. 7. 1942: Seznam oseb, ki so bile aretirane v zadnjih treh tednih.

v Vrbovskem. Takrat 18-letna hči Olga, dijakinja in članica Skoja, se je 29. junija 1942 pred aretacijo rešila z odhodom v ilegalo. Bila je partizanka in politična delavka na Koroškem, med drugim članica Pokrajinskega poverjenišтва Skoja za Koroško. Kot edina v družini je preživela vojno.⁷¹

Tudi oče Friderik, mati Antonija in sestra Friderika, 19-letnega talca Karla Kauzerja, so bili aretirani 5. avgusta in 10. avgusta 1942 iz Celja (oče po drugih podatkih 30. avgusta z Borla) deportirani v taborišče Auschwitz. Tam je bil oče ubit že 16. septembra 1942, medtem ko sta se mati in sestra vrnili domov, prva 24. maja 1944, druga pa 14. avgusta 1945.⁷²

Nemška policija je 5. avgusta aretirala mater in tri brate še ne 21-letnega talca Antona Korduna. Oče je umrl že pred vojno. Mati Antonija je bila 10. avgusta deportirana v Auschwitz, domov se je vrnila 29. julija 1945. Brata Gvido, ob aretaciji star sedemnajst let, in Julij, star trinajst let, sta bila v otroških taboriščih, medtem ko brat Srečko (roj. 1927) verjetno ni bil aretiran in je po podatkih ŠDZ živel na drugem naslovu. Na seznamu je tudi poročena sestra Ljudmila.⁷³

Prav tako 30. julija 1942 ustreljeni 23-letni steklar Ignac Kumlanc je bil vdovec, saj je žena Zora umrla, verjetno na porodu sina, ki se je rodil 14. februarja 1942. 5. avgusta 1942 so bili aretirani oče Ivan, mati Marija, brat Vilijem, sestra Katarina in sin Miroslav. Štirje so bili 10. avgusta 1942 iz Celja deportirani v taborišče Auschwitz, kjer je oče umrl 12. oktobra 1942, mati 24. novembra isto leto, 18-letni brat Vilijem, ki je bil težko bolan na pljučih, je bil ubit že 15. avgusta. Taborišče je preživela sestra Katarina, ki se je vrnila domov 22. junija 1945. Iz otroških taborišč se je vrnil tudi Ignačev sin Miroslav.⁷⁴

Talec Rudolf Omerzu, 31-letni čevljarški pomočnik, v Hrastniku ni imel sorodnikov. Sezname, ki so jih pripravili krajevni vodje ŠDZ, sicer navajajo

71 ARS, AS 1631, šk. 42. Politične ocene družin; Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942.

72 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam št. 3 družin ki so bile aretirane, za katere smo posredovali, a še niso bile izpuščene. Brez datuma; Politične ocene družin. Navajajo, da očetov predstojnik ocenjuje, da je zelo dober in zvest delavec, družina pa je v vseh ozirih neoporečna. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942.

73 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam otrok v Frohnleitnu, ki so do 15. 9. 1942 dobili pisma. Juliju sta pisali Mici Gračner in Milka Cizerle; Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 20 navaja, da so bili 5. 8. 1942 poslani v taborišče mati Antonija in brata Gvido ter Julijan, ne pa tudi Srečko, ki je po teh podatkih živel na drugem naslovu; Politične ocene družin; Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942.

74 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam št. 3 družin, ki so bile aretirane, za katere smo posredovali, a še niso bile izpuščene; Politične ocene družin. Za očeta navajajo, da je bil že v času Avstrije član Deutschen Turnverein in je takšno prepričanje verjetno obdržal tudi v času Jugoslavije, zato so ga oblasti šikanirale. O družini ni znano nič neugodnega. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942; Dopis krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza, 13. 7. 1942: Seznam oseb, ki so bile aretirane v zadnjih treh tednih. V njem navaja, da o družini ni znano nič slabega.

njegovo ženo Marijo, niso pa imeli podatkov, kje živi. Oče je takrat živel v Krškem, mati pa je že umrla.⁷⁵

Aretirana je bila tudi žena Herta (Berta) 37-letnega talca Franca Pavliča in njen sin, trinajstletni Franc Čander. Žena, ki je bila sicer nemške narodnosti, je bila 10. avgusta deportirana v Auschwitz, od koder se je vrnila, sin pa je bil verjetno odpeljan v otroško taborišče. Na seznamu družinskih članov so še oče Valentin, mati Brigita, bratje Evald, Valentin in Ivan ter sestre Marija in Justina, ne pa tudi brat Guido Pavlič, sekretar Okrajnega odbora KPS in OF Hrastnik, ki je bil ustreljen 27. aprila 1942 v Mariboru. Nobeden od njih ni živel v skupnem gospodinjstvu s Francetom in niso bili aretirani.⁷⁶ Na seznamu družinskih članov Gvida Pavliča, ki jih je pripravila ŠDZ, pa sta navedena samo oče in mati.⁷⁷

5. avgusta 1942 so aretirali očeta, mater, dve sestri in brata 22-letnega talca Janka Ramšaka. Vsa družina je sodelovala v delu organizacije OF v zgornjem Hrastniku. Oče Matevž, sestra Ema in brat Vilijem so bili 10. avgusta iz Celja deportirani v Auschwitz, kjer je bil Vilijem ubit že 19. avgusta, oče 9. septembra, sestra pa je umrla 28. novembra 1942. 56-letno mater Jero so deportirali v taborišče Baumgarten, od koder se je vrnila avgusta 1945. Ob aretaciji sedemnajstletna Berta je bila v otroških taboriščih.⁷⁸ Na seznamu družinskih članov sta tudi Jankova devetmesečna nezakonska hči Magdalena, ki pa ni živela pri očetu, in osemletna deklica Marta Nihte (na nekaterih seznamih tudi navedena kot Ramšak), usoda katere ni znana. Vojno sta preživel.⁷⁹

30. julija 1942 je bil ustreljen tudi 21-letni rudar Karel Pucelj. 5. avgusta naj bi bila aretirana dva člana njegove družine, po drugih podatkih pa le mati Cecilija. Oče je umrl pred vojno. Mati je bila 10. avgusta iz Celja deportirana v Auschwitz, domov se je vrnila 20. maja 1944. Na seznamu družinskih članov so še sestre Ana, Leopoldina in Katarina ter brat Anton, ki so živeli drugje.⁸⁰

Isti dan kot Pucelj je bila v Celju ustreljena 18-letna delavka v steklarni Ana Slokan, članica Skoja in dekleta partizana Revirske čete ter političnega aktivista iz

75 ARS, AS 1631, šk. 42. Politične ocene družin. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942.

76 ARS, AS 1631, šk. 42. Politične ocene družin. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem, 4. 8. 1942. Po nekaterih podatkih naj bi bila žena, ki je bila znana kot zelo skrbna in politično ni bila sumljiva, noseča.

77 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 28 navaja mater Brigito in očeta Valentina, ki živita na istem naslovu. Ni podatka, da sta bila poslana v taborišče.

78 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam otrok v Frohnleitnu, ki so do 15. 9. 1942 dobili pisma. Berti je pisala Alojzija Čebin.

79 ARS, AS 1631, šk. 42. Politične ocene družin. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942. V njem navajajo, da so bili oče in sinovi dobri delavci, kot takšne so bile znane tudi mati in hčere. Poročilo krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 37 navaja samo očeta, mater, brata Viljema in sestre Jero ter Berto. Vsi so bili poslani v taborišče.

80 ARS, AS 1631, šk. 42. Politične ocene družin. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942. Imeli so podatke, da mati Karla Pucelja za sinovo delovanje ni vedela.

Trbovelj Franceta Kralja, s partizanskim imenom Cink. Njun sin France, rojen leta 1941, je umrl 20. decembra 1941, prav tako je leta 1941 umrla Anina mati Ana. Policija je 5. avgusta aretirala šest članov družine, in sicer očeta, dva brata in tri sestre. Oče Franc in brat Franc sta bila 10. avgusta iz Celja deportirana v Auschwitz, kjer je bil oče ubit 9. septembra 1942, brat pa je taborišče preživel. Sedemnajstletna Zofija, petnajstletna Karolina (Dragica), desetletni Stanislav in devetletna Justina so bili poslani v otroško taborišče.⁸¹ Pepca Medved iz Raven pri Šoštanju je iz taborišč ohranila spominsko knjigo, v kateri so tudi zapisi Zofije⁸² in Dragice Slokan.⁸³

Iz družine Stanislava Strožerja, 24-letnega kovača, so bili 5. avgusta 1942 aretirani oče Anton, mati Marija in brat Ferdinand. 10. avgusta sta bila iz Celja v Auschwitz deportirana oče, ki je takrat imel 56 let, in brat. Oče je tam umrl 15. septembra, brat pa avgusta (po drugih podatkih 5. novembra) 1942. Mati je bila poslana v taborišče za ostarele in je vojno preživela. Ne seznamu družinskih članov so še sestre Ljudmila, Antonija, ki je živela v Gradcu, in Justina, ki je živela na Ptuju.⁸⁴

Žena 30. julija ustreljenega 37-letnega rudarja Franca Škoberneta Frančiška je bila aretirana že 23. julija 1942 in je bila 4. avgusta v zaporih Gestapa v Trbovljah. Na njenem domu v vasi Prapretno je delovala javka za vodilne revirske aktiviste OF in KPS. K njima se je 9. januarja 1942 zatekel tudi težko ranjeni partizan Revirske čete Stane Škrilin Nejče, ki je bil ranjen v napadu na skupino pri kmetu Prašnikarju na Sv. Planini nad Trbovljami in se je nato na njihovem domu tudi zdravil. Zanj je skrbel hrastniški zdravnik Roman Vidmar.⁸⁵ Frančiška Škoberne je bila iz zaporov na gradu Borl 30. avgusta 1942 deportirana v Auschwitz, kjer je umrla 15. januarja 1943. Francetov oče Mihael in mati Elizabeta sta umrla že pred vojno. Na seznamu družinskih članov sta tudi sestri Neža in Jožefina.⁸⁶

5. avgusta 1942 sta bila aretirana žena Angela in sin Miroslav 35-letnega talca Ferdinanda Štuklaja. Žena je bila 10. avgusta deportirana v Auschwitz, kjer je

81 ARS, AS 1631, šk. 42. Politične ocene družin. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942. Poročajo, da o družini ni znano nič neugodnega. Oče in sin sta bila dobra delavca, sestra Zofija je sama dobro vodila gospodinjstvo, ker je mati leta 1941 umrla. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 42 navaja očeta, dva brata in tri sestre, vsi poslani v taborišče.

82 Zapis Zofije Slokan: »Za vedno v spomin! Ljuba Pepca ne obupaj, trdno stoj, vedi, da tudi Tvoja prijateljica Zofi trpi s Teboj! Od Slokanove Zofike iz taborišča Spienshardt. 31. 5. 1943.« – Terčak, *Ukradeni otroci*, str. 150.

83 Zapis Dragice Slokan: »V spomin! Tudi meni je sreča nekdanj sevala, jaz sem si radostne pesmi prepevala. Prišel je teman mi oblak neznan in zagrnil zvezdo sreče, Bog ve kam. Lager Spienshardt, 31. 5. 1943.« – Terčak, *Ukradeni otroci*, str. 150.

84 AS 1631, šk. 42. Politične ocene družin. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942. V njem sporoča, da sta oče in brat ustreljenega znana kot moralno neoporečna, o družini ni znanega nič slabega.

85 Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 364-369; *Spomini revirskih sekretarjev*, str. 78, 111.

86 ARS, AS 1631, šk. 42. Politične ocene družin. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942. Po teh podatkih aretirana 26. 7. 1942.

umrla 11. novembra isto leto, takrat šestletni sin pa je bil v otroških taboriščih in je vojno preživel. Na seznamu družinskih članov, ki so živeli drugje, so tudi oče Karel, mati Frančiška in sestra Ljudmila.⁸⁷

Dvajsetletna Alojzija Vabič je delala na očetovi kmetiji v vasi Plesko nad Hrastnikom. Tudi oče je bil aktivist OF, v njegovem gospodarskem posloplju se je v zimi 1941/42 nekaj časa zadrževala manjša skupina partizanov Revirske čete.⁸⁸ Potem ko je bila 30. julija 1942 Alojzija ustreljena v Celju, so bili 5. avgusta aretirani mati, oče in trije bratje. Mati Frančiška, 21-letni brat Stanislav in 22-letni brat Srečko so bili 10. avgusta iz Celja deportirani v Auschwitz, kjer je mati umrla 7. novembra isto leto, Stanislav je bil ubit 6. septembra 1942, Srečko pa se je vrnil domov junija 1945. Oče Andrej je bil poslan v taborišče za ostarele in je vojno preživel kakor tudi petnajstletni Ivan, ki je bil v otroških taboriščih.⁸⁹ Iz številne družine Andreja in Frančiške Vabič so na seznamu družinskih članov tudi Alojzijina brata Franc in Jožef ter sestri Marija in Ana.⁹⁰

Iz družine 23-letnega rudarja Karla Vastiča so bili 5. avgusta 1942 aretirani oče Gašper, mati Pavla in brata Ivan ter Edvard. Oče in Ivan sta bila 10. avgusta deportirana iz Celja v Auschwitz, kjer je oče umrl 30. oktobra 1942, Ivan pa 17. januarja 1943. Mati Pavla je bila v taborišču za ostarele in je preživela vojno. Vojno je preživel tudi šestnajstletni Edvard, ki je bil v otroških taboriščih. Na seznamu družinskih članov sta še Karlov brat Miroslav in sestra Pavla.⁹¹

V Celju je bil 30. julija 1942 ustreljen tudi 23-letni rudar Rudolf Zupan. 5. avgusta 1942 so bili aretirani mati Frančiška, brat Martin in sestra Ljudmila, medtem ko naj bi bil oče Franc aretiran že 8. maja 1942 in 4. avgusta v policijskem zaporu na Ptuj.⁹² Kot piše Lojze Ribič, je na domu Zupanovih v vasi Prapretno nekaj časa prezimovala skupina partizanov Revirske čete, ki se je pred tem zadrževala pri kmetu Andreju Vabiču in Babičevih.⁹³ V Auschwitzu je brat umrl 24. septembra 1942, mati pa šele 3. decembra 1943. Verjetno je, da je podatek o datumu smrti napačen in je umrla decembra 1942. Oče je vojno preživel. Ob aretaciji sedemnajstletna sestra je bila v otroških taboriščih in se je vrnila.

87 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 49 navaja ženo in sina, oba poslana v taborišče.

88 *Spomini revirskih sekretarjev*, str. 38.

89 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 51 navaja očeta, mater in tri brate, vsi poslani v taborišče.

90 ARS, AS 1631, šk. 42. Politične ocene družin. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942. V njem navajajo, da družina ni bila vpletena v nič slabega, vsi so bili znani kot pošteni in delavni.

91 ARS, AS 1631, šk. 42. Politične ocene družin. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942. Poročajo, da o družini ni znano nič slabega. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 52 navaja očeta, mater in dva brata, vsi poslani v taborišče.

92 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 45 navaja samo očeta, mater in brata Martina, vsi poslani v taborišče.

93 *Spomini revirskih sekretarjev*, str. 38.

Na seznamu družinskih članov so še stari oče Anton Potočnik, šestmesečna nezakonska hči ustreljenega talca Kristina Potušek, brata Avgust in Ivan, sestra Frančiška Laznik, ki je bila 29. septembra 1942 v gestapovskih zaporih v Trbovljah,⁹⁴ in tudi brat Franc, ki je že deset let živel v Franciji.⁹⁵

V naslednjem streljanju talcev v Celju, ki je bilo 15. avgusta 1942 popoldan, je bilo ustreljenih 16 talcev iz Hrastnika. Tiste, ki so živeli z njimi v skupnem gospodinjstvu, so aretirali že v noči pred streljanjem, tako da so bili v času streljanja svojcev že v okoliški šoli v Celju. Gestapovci so jih nagnali na dvorišče, kjer so morali poslušati strele z dvorišča zaporov Stari pisker.⁹⁶

V noči na 15. avgust sta bila tako aretirana oče in mati 20-letne Marte Babič, članice okrajnega komiteja Skoja in aktivistke OF, Jožefa in Rudolf. Brez vednosti očeta Rudolfa in z mamino pomočjo je pri njih na seniku kakšnih sedem dni prezimovala manjša skupina partizanov Revirske čete.⁹⁷ Oče in mati sta bila 20. avgusta deportirana iz Celja v Auschwitz, kjer je mati umrla 13. novembra, oče pa 8. decembra 1942. Brat Rudolf, ki je takrat študiral montanistiko v Leobnu, se je, da bi rešil starše, prijavil v oborožene enote SS (Waffen SS). Vojno je preživel, prav tako jo je preživela sestra Milena, sicer tudi ona aktivistka OF, ki pa je v času aretacije staršev živila drugje.

Isto noč so bili aretirani tudi oče Jurij, mati Gabrijela, teta Marija in sestra Ida talca Stanislava Gorenca, enaindvajsetletnega ključavničarja. Vsi so bili poslani s transportom 20. avgusta v Auschwitz, kjer sta mati in teta umrli 13. decembra, oče pa neugotovljenega dne v letu 1942. Ida, ki je bila ob aretaciji stara devetnajst let, se je vrnila avgusta 1945.⁹⁸

Devetnajstletna uslužbenka na železnici Justina Govejšek je bila prav tako ustreljena 15. avgusta 1942. V noči pred tem sta bila aretirana oče Leopold in brat Rudolf, mati je umrla že pred vojno. Oče je v Auschwitzu umrl že 22. septembra 1942, štirinajstletni brat pa je bil v otroških taboriščih in je vojno preživel.

Kljub temu da je krajevni vodja ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidl večkrat posredoval za njihovo izpustitev, so bile žena in hčerki talca Gašperja Gričarja, ki so bile aretirane v noči na 15. avgust 1942, poslane v taborišče, in sicer žena Ivana 20. avgusta v Auschwitz, domov se je vrnila 14. aprila 1945, šestletna Milena

94 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 29. 9. 1942. V njem posreduje za Frančiško Laznik, za katero ne ve, zakaj je bila aretirana. Dodaja, da je vedno bila poštena in je dobro skrbela za družino.

95 ARS, AS 1631, šk. 42. Politične ocene družin. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942. V njem poročajo, da s političnega in moralnega vidika o družini ni znanega nič slabega. O tem, da je bil sin ustreljen, je oče izvedel iz razglasa.

96 Terčak, *Ukradeni otroci*, str. 98–101.

97 *Spomini revirskih sekretarjev*, str. 38.

98 ARS, AS 1631, šk. 42. Poročila krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. V njem navaja, da naj bi se ukvarjali s spiritizmom in zelo priporoča njihov izgon.

in enoletna Ivana pa v otroško taborišče.⁹⁹ Nekaj dni po aretaciji v noči na 15. avgust pa so bili izpuščeni oče Franc, mati Antonija, sestra Antonija Selan in svak Ludvik Selan talca Franca Holca.¹⁰⁰

Drugačna je bila usoda žene in hčerke Franca Kačiča, rudarja z Dola pri Hrastniku. Potem ko sta bili v noči na 15. avgust aretirani, je bila žena Berta 20. avgusta 1942 deportirana v Auschwitz, kjer je umrla že 24. oktobra isto leto, osem mesečna Bertica pa najprej v otroško taborišče Frohnleiten in nato v taborišče Regensburg, kjer je umrla 7. maja 1943.¹⁰¹

22-letni talec Ernest Kovač je imel številno družino, člani katere so tudi bili aretirani v noči na 15. avgust. Mati Ivana, brat Jože in sestra Ivana so bili 20. avgusta deportirani v Auschwitz, kjer je mati umrla že 24. septembra, brat 14. oktobra, sestra pa neugotovljenega dne v letu 1942. Tam je istega dne kot mati umrla tudi dojenčica, rojena v Auschwitzu. 68-letni oče je bil poslan v taborišče v Nemčijo, od koder se je vrnil avgusta 1945. Iz otroških taborišč sta se vrnila tudi ob aretaciji šestnajstletni Vid in enajstletni Karl.¹⁰²

Komaj osemnajstletna talka Ana Matek je živela z materjo in očimom. Oba, Terezija in Franc Medved, sta bila aretirana v noči na 15. avgust in nato v nekaj dneh verjetno izpuščena, saj zanju ni podatkov o taborišču. Vojno sta preživela.¹⁰³ Vojno so preživeli tudi vsi trije aretirani družinski člani Slavka Potiska, ki je bil

99 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidla okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru: Aretacija Gričar Gašperja, 17. 7. 1942. V njem se zavzema za Gašperja Gričarja in njegovo družino. Dopis okrožnega vodje ŠDZ H. Eberharthra krajevnemu vodji ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidlu, 20. 7. 1942; Dopis krajevnega vodje Hrastnik vzhod Schmidla okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 18. 8. 1942; V njem prosi za izpustitev Gričarjeve žene in obeh hčerk. Dopis okrožnega vodje ŠDZ H. Eberharthra krajevnemu vodji ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidlu, 27. 8. 1942. Obvešča ga, da je bila družina v skladu z navodili o ravnanju s sorodniki banditov odpeljana v zbirno taborišče in da ni vložil zahteve za njihovo izpustitev. Dopis krajevnega vodje Hrastnik vzhod Schmidla okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 27. 8. 1942. V njem navaja, da kljub njegovemu posredovanju niso bili izpuščeni Gričarjevi, starši Petra Šergana in Angela Štuklaj z otrokom. Novo posredovanje je poslal 29. 8. 1942. V njem sprašuje, zakaj je bila izpuščena Orožnova in Potiskova družina, ne pa tudi Gričarjeva. Dopis okrožnega vodje ŠDZ H. Eberharthra krajevnemu vodji Hrastnik vzhod Schmidlu, 2. 9. 1942. Pojasnjuje, da ni kriv, ker je posredovanje za družino Gričar prišlo prepozno in pred tem krajevni vodja ni dal tako pozitivne ocene, kot jo je kasneje. Po 48 urah posredovanje ni bilo več mogoče. Tudi ni vedel, kje so.

100 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis okrožnega vodje ŠDZ H. Eberharthra SS Obersturmfürerju (vodja enote, v vojaških činih je to nadporočnik) v zbirno taborišče Celje, 16. 8. 1942. V njem navaja, da je družina poštena in o sinovem delovanju dokazano nič ne vedo, zato naj jih izpustijo. Poročila krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza. Tudi on zahteva, da jih izpustijo.

101 ARS, AS 1631, šk. 42. Poročila krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza. V njem navaja, da je bila žena popolnoma pod moževim vplivom in priporoča njeno deportacijo.

102 ARS, AS 1631, šk. 42. Poročilo krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza. V njem navaja, da sta bila iz te družine aretirana že dva člana, eden pa je pogrešan. Priporoča deportacijo. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 22 navaja samo očeta Alojza, mater Ivano in brata Vida ter Karla.

103 ARS, AS 1631, šk. 42. Poročila krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza. Sporoča, da o njihju ni znanega nič politično ali značajsko oporečnega, zato pregon ni potreben. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 24 navaja mater Terezijo in očima Franca, ki sta bila 15. 8. 1942 poslana v taborišče.

tudi ustreljen 15. avgusta 1942. 60-letni oče Jožef in 62-letna mati Marija sta bila v taborišču Coburg, od koder sta se vrnila 11. avgusta 1945. Aretiran je bilo tudi devetnajstletni Slavkov brat Jože, za katerega ni podatka, v katero taborišče je bil poslan, in je tudi preživel vojno. Na seznamu družinskih članov, ki so sicer stanovali na istem naslovu, a ni podatka o tem, da so bili aretirani, sta še brat Rudolf in stara mati Marija Grabner.¹⁰⁴ 2. oktobra 1942 pa je bil v Mariboru ustreljen tudi poročeni Slavkov brat Janez.

Rudar Janez Potušek je deloval v OF vse od poletja 1941. Na njegovem domu je delovala javka za vodilne revirske aktiviste. V noči na 15. avgust 1942 je bila aretirana njegova številna družina, in sicer oče, mati, trije bratje in dve sestri. Oče Janez, mati Cecilija, 18-letni Martin, 21-letni Vinko ter 19-letna Danijela so bili 20. avgusta deportirani v Auschwitz, kjer je oče umrl septembra, mati 7. decembra, Martin in Vinko pa oktobra 1942. Taborišče je preživela samo Danijela, ki se je vrnila domov avgusta 1945. 16-letna Marija in 10-letni Filip sta bila v otroških taboriščih in sta tudi preživela vojno.¹⁰⁵

15. avgusta 1942 je bil v Celju ustreljen tudi 21-letni trgovski pomočnik Vid Senica. Njegov oče Vid in mati Ana sta bila sicer aretirana, a po nekaj dneh izpuščena.¹⁰⁶ Istega dne je bil ustreljen tudi 41-letni čevljar Alojz Skok, samski, rojen v Pečah pri Moravčah, ki je živel v Hrastniku. Podatkov o njegovih družinskih članih krajevne organizacije Štajerske domovinske zveze v Hrastniku niso imele.

Stanislav Smolič je bil ustreljen deset dni pred svojim 18. rojstnim dnevom. V noči na 15. avgust so bili aretirani oče, mati in dva brata. Oče Ivan in mati Marija sta bila deportirana v Auschwitz, kjer je oče umrl 30. decembra, mati pa 11. novembra 1942. Brata, 16-letni Karl in 13-letni Alojz, sta bila v otroških taboriščih in sta se vrnila domov.¹⁰⁷ V nekaj dneh po aretaciji pa je bila izpuščena družina talca Janka Tuška, in sicer oče Ivan, mati Marija, sestri, 20-letna Martina in 8-letna Marija ter stara mati Marija Fabenc.¹⁰⁸

104 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 32 navaja mater, očeta in brata Jožefa, ki so bili poslani v taborišče. Pri bratu Rudolfu in stari materi tega podatka ni. Poročilo krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza. V njem navaja, da o njih ni politično in značajsko nič posebnega.

105 ARS, AS 1631, šk. 42. Poročilo krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza. V njem navaja, da o aretiranih ni znanega nič posebnega.

106 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis okrožnega vodje ŠDZ H. Eberharthra SS Obersturmfürerju v zbirno taborišče Celje, 16. 8. 1942. V njem navaja, da sta starša Vida Senice naklonjena Nemcem in naj ju izpustijo. Poročilo krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza. Tudi on piše, da sta starša nedolžna in naj ju izpustijo.

107 ARS, AS 1631, šk. 42. Poročilo krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza. V njem sporoča, da jih je rasna komisija ocenila za rasno manjvredne in niso člani ŠDZ. Njihova deportacija je zaželena. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 43 navaja očeta, mater in dva brata, vsi poslani v taborišče.

108 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis okrožnega vodje ŠDZ H. Eberharthra SS Obersturmfürerju v zbirno

Nacisti so ustrelili tudi brata Martina in Miroslava Zalezino, prvega 15. avgusta v Celju, drugega 2. oktobra 1942 v Mariboru.¹⁰⁹ V noči na 15. avgust so bili aretirani njuna mati, oče in sestri. Mati Amalija in sestri Štefanija ter Martina so bile 20. avgusta deportirane v Auschwitz, kjer je mati umrla 7. januarja 1943, Štefanija pa 8. decembra 1942. Martina se je vrnila domov 14. avgusta 1945. Vrnil se je tudi oče Martin, ki je bil v taboriščih za ostarele.¹¹⁰

V skupini 143 talcev, ki so bili ustreljeni 2. oktobra 1942 v Mariboru, je bilo tudi šest Hrastničanov. Svojce so aretirali dan po streljanju. Tokrat otrok niso več ločili od staršev, ampak so celotne družine poslali najprej v taborišče Frohnleiten in nato v Waissmain.¹¹¹

2. oktobra 1942 je bil ustreljen 22-letni Franc Grešak, član Skoja, in brat 30. julija 1942 ustreljenega Alojza.¹¹² Medtem ko sta bila 5. avgusta 1942 aretirana Alojzova žena in sin, so bili 3. oktobra aretirani njuni mati, oče, brata in sestri, ki so živeli v istem gospodinjstvu s Francem, ne pa tudi z Alojzom. Mati Marija, oče Aleksander, brata Emil (Milan) in Ervin ter sestri Alma in Leopoldina so bili poslani v taborišče Waissmain, od koder so se vrnili februarja 1944, razen Alme, ki naj bi se vrnila šele 15. maja 1945. Na seznamu sorodnikov sta tudi brat Miroslav in sestra Marija Semenc, ki sta živela drugje in nista bila aretirana.¹¹³

Tega dne je bil ustreljen tudi učitelj Emil Hameršak, ki je skupaj z ženo Olgo aktivno deloval v organizaciji OF vse od poletja 1941.¹¹⁴ V poročilu s seznamom družinskih članov, ki ga je napisal krajevni vodja ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidl, ta ocenjuje, da je bil Hameršak vedno sovražno razpoložen do Nemcev, zato ga kljub njegovemu znanju nemščine ni hotel vzeti v službo v svoj urad. Veliko se je družil z mladino, zapostavljal pa je svoje poklicne kolege, ki so bili naklonjeni

---

taborišče Celje, 16. 8. 1942. V njem navaja, da je oče poznan kot Nemcem prijazen, bratranec ustreljenega je zaposlen na uradu varnostne službe (SD) in zahteva, naj jih izpustijo. Poročilo krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza. V njem piše, da so se starši ustreljenega dobro obnašali, da so zavzeti za Nemčijo in niso vedeli za sinovo delovanje, zato naj ostanejo v Hrastniku. Bratranec Pavel Tušek (30. 10. 1917) je zaposlen na uradu varnostne službe v Trbovljah.

109 ARS, AS 1631, šk. 42. Prepis seznama z imeni talcev in opisom krivde. V njem pišejo, da je pripadnik komunistov Kandušar obtoženemu dal denarni prispevek za bandite. Marca 1942 je od Silve Cmok dobil 2 letaka s komunistično vsebino, jih prebral in dal naprej. Vedel je tudi za zborovanje, ki ga je vodil Gvido Pavlič.

110 ARS, AS 1631, šk. 42. Poročila krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. V njem izjavlja, da se ne zavzema za njihovo izpustitev.

111 Ferenc, *Nacistična raznarodovalna politika*, str. 351–353; Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 511–515.

112 ARS, AS 1631, šk. 42. Prepis seznama z imeni talcev in opisom krivde. V njem navajajo, da je bil ovaden zaradi komunističnega delovanja in da je bil že od jeseni 1941 povezan s komunisti. Zbiral je živila in jih izročil Francu Jeranu. Banditu Pušniku je jeseni 1941 dal za OF 5 Reichsmark.

113 ARS, 31, šk. 42. Politične ocene družin. Poročilo komandantu SP in SD na Spodnjem Štajerskem Lurkerju, 4. 8. 1942. Dopis krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza, 13. 7. 1942: Seznam oseb, ki so bile aretirane v zadnjih treh tednih.

114 ARS, AS 1631, šk. 42. Prepis seznama z imeni talcev in opisom krivde. Navajajo, da je obtoženi sodeloval na komunističnih sestankih in bandite oskrboval z živili. Med drugim je podpiral idejo, da je treba razstreliti mostove.

Nemcem. Kot družinski člani so navedeni žena Olga, hči Helena in sin Bojan, ni pa podatkov o njihovi aretaciji. Vojno so preživeli.¹¹⁵ Vojno so preživele tudi žena Leopoldina in hčerki, ob aretaciji osemletna Gabrijela in nekajmesečna Marjana talca in komunista Janeza Jagodiča.¹¹⁶ Njegov brat Anton, dolgoletni član KPS, je bil aretirán že 17. julija 1941 in je 13. novembra istega leta umrl v taborišču Mauthausen. Poslane so bile v taborišče Frohnleiten in nato Waissmain, od koder so se vrnile avgusta 1945.¹¹⁷

Žena talca Janeza Potiska, predvojnega člana organizacije Sokol, Štefka, je bila aretirana skupaj z možem že julija 1942. Oba sta bila zelo aktivna v organizaciji OF. Na njenem domu, v isti zgradbi je stanovalo kakšnih osem policistov, so se včasih zadrževali vodilni aktivisti. Po napadu na vlečnico na Blatah decembra 1941 sta tako tam prenočevala Sergej Kraigher in Lojze Ribič.¹¹⁸ Janez je bil ustreljen 2. oktobra 1942 (brat Slavko že 15. avgusta), žena pa je bila 30. avgusta deportirana iz zaporov na gradu Borl v Auschwitz, od koder se je vrnila 12. junija 1943. Njuna hči Štefka (v očetovem poslovnem pismu Zlatica), rojena decembra 1940, ni bila aretirana, ker je zaradi aretacije obeh staršev v času akcij zajetja družinskih članov živela drugje.¹¹⁹ 2. oktobra 1942 je bil ustreljen tudi Franc Pušnik, član KPS in aktivist OF na Dolu. Njegova žena Ana je bila aretirana pred koncem septembra 1942 in poslana v taborišče, ni pa podatkov, v katero. Vojno je preživela¹²⁰ Starši in sestre Slavka Zalezine, člana Skoja, pa so bili aretirani že v noči na 15. avgust, saj je bil tega dne ustreljen Slavkov brat Martin.

V akciji zajetja družinskih članov, ki so jo v Hrastniku izvedli 5. avgusta 1942, je bilo aretiranih tudi nekaj družin partizanov, usode katerih navajam v nadaljevanju.

Že 10. avgusta 1941, v drugi skupini talcev (prvih deset talcev, partizanov

115 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik vzhod Schmidla okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 9. 8. 1942. Pojasnilo na dopis 5. 8. 1942. V njem navaja, da je Helena (Olga, op. NT) Hameršak hči Antona in Fani Draksler. O starših Emila Hameršaka nima podatkov. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 11 navaja ženo in hčerko, ni pa podatka, da sta bili poslani v taborišče.

116 ARS, AS 1631, šk. 42. Prepis seznama z imeni talcev in opisom krivde. V njem navajajo, da je obtoženi od približno 30 oseb v Hrastniku zbiral podporo za komuniste, ki so bili poslani v koncentracijsko taborišče, in ga izročil gostilničarju Senici. Bil je tudi član ene od celic komunistične osvobodilne fronte v Hrastniku.

117 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 29. 9. 1942. Piše, da je tudi žena z moralnega in političnega vidika sporna, zato naj jo skupaj z otrokoma deportirajo.

118 *Spomini revirskih sekretarjev*, str. 39.

119 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 29. 9. 1942. Piše, da se žena Štefka s hčerko Štefko, potem ko jo je policija odpeljala, ni več vrnila v Hrastnik. Seznam talcev in njihovih družinskih članov pod št. 31 navaja ženo Štefko, ki je v taborišču Auschwitz, in hčerko Štefko, ki pa živi v Hrastniku, a na drugem naslovu.

120 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 29. 9. 1942. Piše, da žena Ana sicer ni politično delovala, a kljub temu zanjo niso posredovali in zahteva, naj je ne izpustijo iz zbirnega taborišča.

Brežiške čete, so ustrelili 30. julija 1941 v Dobravi pri Brežicah) je bil med šestimi ustreljenimi v Miklavžu na Dravskem polju tudi Jožef Teršek, rojen 25. aprila 1920 v Hrastniku, trgovski nameščenelec, ki je živel na Ptuju. Njegov deset let starejši brat Franc, rudar, ki je živel v rojstnem kraju, je bil član KPS in se je že v začetku maja 1941 vključil v delo OF. Med drugim je vodil ustanovni sestanek odbora OF v Hrastniku.¹²¹ V partizane je odšel 26. decembra 1941, po partizanskem napadu na rudniško vlečnico na Blatah v Hrastniku. Nekaj dni kasneje, 5. januarja 1942, se je skupina desetih partizanov Revirske čete ustavila pri domačiji Franca Jagra, po domače Vrharja, pri Sv. Katarini nad Trbovljami. Bili so izdani in obkoljeni. Spopad je trajal več kot tri ure. Trem partizanom, ki so bili v hiši, se je uspelo umakniti, drugi, ki so bili v skednju, pa so na napad odgovorili z ročnimi bombami in streljanjem. Franc Teršek je odvrget ročno bombo in se pognal iz notranjščine skednja, a je padel zadet. Napadalci so nato zažgali skedenj, v katerem je zgorelo šest partizanov. Terška, ki je kazal znake življenja, so policisti privezali za roke in noge h kolu in ga odnesli v trboveljsko mrtvašnico, kjer je kmalu zatem umrl.¹²² Francetova žena Elza je bila aretirana 5. avgusta 1942, skupaj s še enim družinskim članom, verjetno otrokom, katerega identiteto nisem mogla ugotoviti. Elza Teršek je bila 10. avgusta 1942 iz Celja deportirana v taborišče Auschwitz. Domov se je vrnila junija 1945. Jožefov in Francetov brat Stanko Teršek, rudar, je odšel v partizane 4. novembra 1941. Bil je v skupini, ki je odšla proti Pohorju, a se je zaradi težkih zimskih pogojev vrnila v Hrastnik. V partizane je ponovno odšel isti dan kot France, 26. decembra 1941. Njegovo zamrznjeno truplo, ustreljen je bil v glavo, je odkrila in identificirala policijska patrulja 10. aprila 1942 na kolovozu na jugovzhodnem pobočju Javorja pri Sv. Planini in tam zagrebla. Vzrok njegove smrti ni pojasnjen.¹²³

Dne 5. januarja 1942 je v zgoraj opisanem spopadu pri Vrharju v skednju zgorel 18-letni partizan Oto Medved. V partizane je odšel 4. novembra 1941. Njegov oče Franc, dolgoletni komunist, je bil aretiran 17. julija 1941 in poslan v taborišče Mauthausen, kjer je umrl 2. novembra 1941. Na seznamu žrtev najdemo tudi Franca Medveda, rojenega 22. februarja 1906 v Šmartnem pri Litiji, ki je živel v Hrastniku. V taborišče Auschwitz je prišel s transportom iz Celja 10. avgusta 1942, kar pomeni, da je bil verjetno aretiran kot družinski član partizana Ota Medveda. Ubit je bil 5. septembra 1942. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz 20. avgusta je tudi Terezija Medved, rojena leta 1897 v Hrastniku. Tudi

121 Brečko, *Hrastnik skozi desetletja*, str. 192.

122 Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 361–364.

123 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza, 14. 7. 1942: Družina ustreljenega Jožefa Terška. Dva brata sta pogrešana. V spopadu s policijo pod Mrzlico je bil verjetno ustreljen njegov brat. Mrtveca niso mogli identificirati. En brat je verjetno v Rajhu. – Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 529, op. 29.

ona je bila ubita že 5. septembra 1942. Lahko bi bila mati Ota Medveda, a po podatkih v seznamu žrtev je bila njegova mati Marija, rojena Poglajen. Terezija je tako verjetno njegova mačeha.¹²⁴

Dne 5. avgusta 1942 so bili aretirani mati, oče, sestra in brat partizana Vladislava Kotarja, ki je kot borec 1. štajerskega bataljona padel neugotovljenega dne leta 1942 pri Sveti Gori nad Zagorjem. Vsi štirje so bili 10. avgusta deportirani iz Celja v Auschwitz. Tam je mati Jožefa umrla 25. oktobra, oče Valentin 10. decembra, sestra Marija oktobra, že 6. septembra 1942 pa je bil ubit brat Milan. Vojne tako ni preživel nihče iz petčlanske družine Kotarjevih.

V partizane je v skupini devetih Hrastničanov 4. novembra 1941 odšel Franc Kirn, s partizanskim imenom Boris. Tudi on je bil v skupini, ki je odšla proti Pohorju in se je zaradi težkih zimskih razmer vrnila v Hrastnik. Kot drugi je ponovno odšel v partizane 26. decembra 1941 in bil kurir 1. štajerskega bataljona. V noči na 22. avgust 1942 so v bližini Trbovelj orožniki streljali na skupino petih partizanov. Kirn je bil ranjen, prijet, gestapovci trboveljske izpostave so ga tudi zaslišali. Umrl je ob desetih dopoldne istega dne med operacijo v trboveljski bolnišnici.¹²⁵ Že pred njegovo smrtjo so bili 5. avgusta 1942 aretirani oče Srečko, mati Katarina in brat Stanislav. Mati je bila v taborišču za ostarele nekje na Bavarskem in se je vrnila avgusta 1945, za očeta, rojenega 1869, ni podatkov o taborišču, medtem ko naj bi bil brat po nekaterih podatkih aretiran šele 3. oktobra 1942 in poslan v taborišče Waissmain, od koder se je vrnil februarja 1944.¹²⁶

19-letni partizan Franc Višnar s partizanskim imenom Cankar je odšel v partizane marca 1942. Tudi on je bil kurir in je težko ranjen v bližini gradu Gamberk pri Zagorju 30. avgusta 1942 med napadom na skupino, v kateri so bili poleg njega še sekretar Okrajnega odbora KPS in odbora OF Zagorje Polde Knez, Franc Kralj in članica pokrajinskega vodstva OF Vera Šlander. Da bi se

124 *Auschwitz – Birkenau*, str. 518, 532.

125 ARS, AS 1621, šk. 26. Poročilo Orožniškega okrožja Trbovlje Komandantu orožništva na Spodnjem Štajerskem, 25. 8. 1942; AS 1631, šk. 42. Seznam oseb okraja Hrastnik, ki so bile ustreljene zaradi veleizdaje, pod št. 19 navaja tudi Franca Kirna; Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 540, 541; Brečko, *Hrastnik skozi desetletja*, str. 204.

126 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis okrožnega vodje ŠDZ Trbovlje H. Eberharthra SS Obersturmfürerju v zbirno taborišče Celje, 6. 8. 1942. V njem piše, da Stanislav Kirn ni kriv in naj ga izpustijo. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 13. 8. 1942. Piše, da sta starša nedolžna, prav tako brat Stanislav. V drugem dopisu, ki je datiran na isti dan, pa navaja, da je 7. 8. k njemu prišel sin Srečka Kirna Adolf in povedal, da sta bila starša 5. 8. aretirana. Dal mu je tudi njune podatke, ki jih je poslal 10. 8. Franc Kirn je že drugič pobegnil 26. 12. 1941. Prvič naj bi šel v stari rajh iskat delo, a ga je Pavel Tušek pripeljal nazaj domov. Seznam št. 3 družin, ki so bile aretirane, za katere so posredovali, a še niso bile izpuščene. Brez datuma. Na seznamu sta samo Srečko in Katarina. Pišejo, da je Francetov oče glede delovanja svojega sina popolnoma nedolžen. Poročilo krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza. V njem navaja, da sta starša politično in značajsko neoporečna.

izognil aretaciji, se je pokončal z ročno bombo.¹²⁷ Dva člana njegove družine, oče in verjetno mati, sta bila aretirana 5. avgusta 1942 in po nekaj dneh izpuščena.¹²⁸

Dne 5. avgusta 1942 so bili aretirani oče, sestri in brat partizana Ludvika Mlinariča, s partizanskim imenom Ivanov. V partizane je odšel 4. novembra 1941 in je preživel vojno. 20-letna sestra Ivanka je bila 10. avgusta deportirana v Auschwitz, kjer je umrla 13. decembra 1942. Tam je leta 1943 umrl tudi šele sedemnajstletni brat Stanko. Aretirana sta bila tudi oče Martin, za katerega ni podatkov o taborišču, in mladoletna sestra Fanika, ki je bila najprej poslana v taborišče Frohnleiten in nato v taborišče Himmelberg.¹²⁹ Ohranil se je njen zapis v spominski knjigi Pepce Medved.¹³⁰ Na seznamu žrtev najdemo tudi Martina Mlinariča, rojenega leta 1914 v Hrastniku, ki je leta 1943 umrl v Auschwitzu. Lahko domnevamo, da je bil to Ludvikov brat, saj je imel isto ime kot oče. V Auschwitz naj bi bil leta 1943 prepeljan iz zapora ali drugega taborišča.

V Hrastniku so 17. avgusta 1942 aretirali še 30 oseb, ki so jih sumili sodelovanja z osvobodilnim gibanjem. V arhivu trboveljskega okrožja Štajerske domovinske zveze je ohranjen popis aretiranih in njihovih svojcev, ki ga objavljam v prilogi. Ti so bili čez nekaj časa izpuščeni, represivnih ukrepov pa niso izvajali niti proti njihovim sorodnikom. Sedem jih je kasneje na različne načine umrlo v partizanih (padli, bili ustreljeni, umrli zaradi zastrupitve), eden pa je umrl 7. aprila 1945 v taborišču Buchenwald.¹³¹

Naj navedem še dva primera, pri katerih pa ni šlo za ustreljene talce ali aretirane svojce. Po napadu na rudniško vlečnico na Blatah v Hrastniku sta v partizane odšla brata Franc in Vekoslav (Slavko) Bajda, rojena leta 1920 in 1924 v Hrastniku, oba rudarja. Slavko je padel (zgorel) v že omenjenem skednju domačije Vrhar 5. januarja 1942, brat Franc pa je štiri dni kasneje, 9. januarja 1942 pri kmetu Prašnikarju na Sv. Planini nad Trbovljami. Tam so se zgodaj zjutraj ustavili štirje partizani. Bili so izdani in okrog opoldneva napadeni. Med poskusom bega sta bila ubita Franc Bajda in Franc Žužman, ranjen pa Nande

127 Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 545, 546, 395.

128 ARS, AS 1631, šk. 42. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 16. 9. 1942. V njem pravi, da je bil zgoraj omenjeni (oče, op. NT) že prej znan kot Nemcem naklonjen in dober delavec: »Njegov sin Franc je z znanima komunistoma Mitnjakom in Maurerjem delal skupaj v rudniku«.

129 ARS, AS 1631, šk. 42. Seznam otrok v Frohnleitnu, ki so do 15. 9. 1942 dobili pisma. Faniki je pisala Fani Šuster, Prapretno. Dopis krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza okrožnemu vodji ŠDZ H. Eberharthru, 16. 9. 1942. Piše o očetu Martinu Mlinariču, ki naj bi bil politično in moralno neoporečen, dober delavec. Takšni so tudi njegovi otroci, razen pobegli Ludvik.

130 Zapis Fani Mlinarič v spominski knjigi: »V spomin! Kakor kapljica na veji življenja, naše zdaj visi, a ljuba Pepca, imej upanje na boljše dni. Kadar boš najboljše volje, spomni se na me, Tvoje sotrpinke Fanike Mlinaričeve. Himmelberg, 5. 1. 1943.« – Terčak, *Ukradeni otroci*, str. 149.

131 ARS, AS 1631, šk. 42. Podatki krajevnega vodje ŠDZ Hrastnik zahod R. Götza.

Šuštar, ki je še isti dan umrl. Četrtemu partizanu, Stanetu Škrlinu, je ranjenemu uspelo pobegniti.¹³² Oba brata Bajda sta tako bila ubita v dveh tednih po prihodu v partizane. Podatkov, da bi bili aretirani člani njune ožje družine, ni.

Drug je primer Ivana Mitnjaka, rojenega 24. 4. 1897 v Krogu pri Murski Soboti, rudarja, člana KPS, s partizanskim imenom Bela Kun, in njegovega sina Ivana, rojenega 8. maja 1925 v Hrastniku, vajenca, s partizanskim imenom Jumbo. Oba sta odšla v partizane 26. decembra 1941, po napadu na rudniško vlečnico na Blatah v Hrastniku. Ivan Mitnjak starejši je zgorel v skednju kmeta Vrharja v že omenjenem spopadu 5. januarja 1942. Sin je bil borec Revirske čete 1. štajerskega bataljona. Na Čemšeniško planino so partizanom 12. marca 1942 prinesli večjo količino živeža, ki ga je intendant porazdelil med moštvo, da bi vsak nekaj nosil. Prespali so v koči. Naslednji dan se je izkazalo, da je Ivan Mitnjak Jumbo, ki je bil v začetku februarja že kaznovan s strogim ukorom, ker je brez potrebe streljal z brzostrelko, pojedel ves dodeljeni mu del kolektivnega živeža, menda sladkor. Komandir čete Rudi Knez Silas je pred zbranimi borci razložil, s čim se je Jumbo pregrešil proti partizanskemu zakonu, in ga »zaradi neposlušnosti in kraje« obsodil na smrt in ustrelil.¹³³ Žena in mati Marija Mitnjak ni bila aretirana. Krajevni vodja ŠDZ Hrastnik zahod R. Götz je julija 1942 poročal, da živi v Loki pri Zidanem Mostu.¹³⁴

V. UMRLI IN PREŽIVELI SORODNIKI

Tiste sorodnike, ki so jih z dvema transportoma avgusta 1942 prepeljali v Auschwitz, so tam, kot je razvidno iz zgoraj navedenih podatkov, v večini kmalu uničili. O tem je trboveljski okrožni vodja ŠDZ Heribert Eberharth 16. novembra 1942 poročal vodji zveznega urada Braumüllerju: »Velik odstotek teh izseljenih sorodnikov ustreljenih je v koncentracijskih taboriščih že umrl in skoraj vsak dan pride nekaj sporočil sorodnikom teh družin v trboveljskem okrožju, da je ta ali oni umrl. Na osnovi teh sporočil velik del prebivalstva meni, da niso umrli naravne smrti, temveč so jih naše oblasti kratko malo na neki način poslale v onostranstvo.«¹³⁵ Takšno razmišljanje je bilo popolnoma upravičeno, saj jih je med 58¹³⁶ v Auschwitzu umrlimi sorodniki talcev in partizanov kar 51 umrlo

¹³² Požun, *Trbovlje v NOB*, str. 364-369.

¹³³ Prav tam, str. 410.

¹³⁴ ARS, AS 1631, šk. 42. Poročila krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götz.

¹³⁵ Ferenc, *Nacistična raznarodovalna politika*, str. 353 (napačno navaja zveznemu vodji Steindlu); ARS, AS 1631, šk. 42. Pismo okrožnega vodje ŠDZ H. Eberharthra Braumüllerju, 16. 11. 1942: Družinski člani ustreljenih.

¹³⁶ V to številko nista všteti dve Mariji Šunta, rojeni 20. 11. 1911, in leta 1889, ki naj bi v Auschwitzu umrli novembra 1942. Zanju so podatki nepopolni in tudi ni ugotovljena povezava s Francetom

do konca leta 1942, med njimi dva dojenčka, rojena v taborišču, sedem pa v letu 1943, pet med januarjem in marcem. Med umrlimi leta 1942 so štirje umrli že avgusta, petnajst septembra in dvanajst oktobra 1942, torej vsaj enaintrideset umrlih v času med aretacijo in Eberharthrovim poročilom. Vsaj za tiste umrle avgusta in septembra 1942 lahko z veliko gotovostjo trdimo, da so bili ubiti.

Vojno je preživelo le 18 v Auschwitz deportiranih članov družin talcev in partizanov iz Hrastnika. O usodi teh preživelih nimam podrobnejših podatkov, lahko pa iz pričevanj nekaterih drugih preživelih sklepam, da so bili, potem ko jim je uspelo preživeti leto v Auschwitzu, poleti 1943 premeščeni v delovna taborišča. Tam so bili življenjski pogoji boljši, imeli so tudi sicer omejeno svobodo gibanja. Spomladi 1944 so k njim začeli premeščati tudi otroke iz otroških taborišč.¹³⁷ Le nekaj se jih je vrnilo domov pred koncem vojne, večina pa med majem do septembrom 1945.

V razna taborišča je bilo odpeljanih tudi 14 starejših sorodnikov talcev in partizanov. Najstarejši Franc Šergan je bil rojen leta 1865. Vsi so vojno preživeli, večinoma pa so se tudi oni vrnili med majem in septembrom 1945.

V otroška taborišča je bilo iz Hrastnika po aretacijah družin 5. in 15. avgusta 1942 odpeljanih 34 otrok, ki so jih odvzeli staršem. Najprej so bili vsi odpeljani v otroško zbirno taborišče Frohnleiten pri Gradcu, kjer so ostali do 18. septembra 1942, nato pa v razna otroška taborišča. Med njimi je bilo devet sinov oziroma hčera, drugi pa so bili bratje in sestre ustreljenih talcev ali partizanov. Najmlajši med njimi je bil Miroslav Kumlanec, rojen 14. februarja 1942. Starša sta umrla v Auschwitzu. Le nekaj mesecev je bila starejša Bertica Kačič, rojena decembra 1941, ki je 30. julija 1943 umrla v taborišču Regensburg, mati pa že pred tem v Auschwitzu. Leta 1941 sta bila rojena še dva odpeljana otroka, Rudolf Pušnik 6. oktobra, Ivana Gričar pa 11. februarja. Drugi otroci so bili rojeni eden leta 1939, dva leta 1936, dva leta 1935, eden 1933, dva 1932, dva 1931, štirje 1929, eden 1928, pet 1927, pet 1926 in štirje leta 1925. Za Faniko Mlinarič datuma rojstva nimam.

Med 33 otroki, ki so se vrnili domov, jih je 15 ostalo brez obeh staršev, ki so bili ustreljeni ali so umrli v Auschwitzu. Med njimi sta tudi najmlajša, Miroslav Kumlanec in Rudolf Pušnik. Drugi so Miroslav Štuklaj (2. maj 1936), Dušan Grešak (12. september 1935), Justina (4. avgust 1933), Stanko (7. januar 1932), Karolina (10. april 1927) in Zofija (30. april 1925) Slokan, Filip (22. marec 1932) in Marija (6. marec 1926) Potušek, Alojz (12. junij 1926) in Karl (17. oktober 1926) Govejšek, Rudolf (20. marec 1928) in Berta Ramšak (28. maj 1925).

Šunto, ki je bil ustreljen 23. 3. 1942 v Mariboru.

137 Podrobna izpoved Pavle Kovačič iz Celja, matere dveh otrok, objavljena v: Terčak, *Ukradeni otroci*, str. 194–212. Vsi trije so bili aretirani 4. 8. 1942, potem ko so ji 22. 7. ustrelili moža.

Dan po najbolj množičnem streljanju talcev v Mariboru, ki je bilo 2. oktobra 1942, so v Hrastniku aretirali devet (po drugih podatkih deset) družinskih članov ustreljenih, šest iz družine Grešak, tri iz družine Jagodič, in po nekaterih podatkih so aretirali tudi Stanislava Kirna. Kot sem že navedla, tokrat družin niso več ločili, ampak so jih skupaj odpeljali v taborišče Frohnleiten in nato v Waissmain pri Bayreuthu. Prvi so se vrnili v začetku leta 1944, drugi pa avgusta 1945. Med temi devetimi so bili trije mlajši od 18 let.

Podatkov o tem, kdaj so se vrnili domov ukradeni otroci, kot jih imenuje avtor knjige s tem naslovom Stane Terčak, nimam na razpolago. Zelo verjetno je njihova repatriacija potekala enako kot repatriacija drugih otrok, torej iz raznih taborišč preko repatriacijskih baz, ki so bile v več krajih v Sloveniji. Terčak navaja, da se je večina otrok vrnila v času od junija do prve polovice septembra 1945, manjše skupine pa tudi kasneje. Njihovo število ni ugotovljeno.¹³⁸

VI. SKLEP

Po podatkih popisa žrtev druge svetovne vojne in zaradi nje je občina Hrastnik med aprilom 1941 in decembrom 1945 utrpela 676 žrtev, kar je 8,7 odstotka prebivalstva. Med njimi je največ partizanov, in sicer 238. Med 76 talci jih je bilo leta 1942 ustreljenih kar 54. Velika večina teh ustreljenih so bili mladi aktivisti OF, za katere se moramo vprašati, kaj jih je gnalo v upor, saj so vedeli za streljanja talcev na t. i. Spodnjem Štajerskem, ki so se vrstila vse od 30. julija 1941 naprej, pa tudi za deportacije v koncentracijska taborišča, saj je bila prva skupina Hrastničanov že julija 1941 deportirana v Mauthausen, preživeli pa so se vrnili februarja 1942. Morda je odgovor v odlomku iz pisma študenta prava Antona Bostiča, ki ga je napisal, tik preden je bil kot talec ustreljen 18. februarja 1942 na dvorišču mariborskih sodnih zaporov: »/.../Ni sicer lahko pustiti življenje, ki ga pravzaprav še pričel nisem; toda v nadi, da boste že vi in vsi poznejši rodovi živeli življenje vredno človeka, mi daje pogum, da sem pred smrtjo miren.«¹³⁹ To je bila torej zavestna odločitev za upor in zavedanje, da pri tem postavljaš na kocko svoje življenje.

Niso pa vedeli, da s tem postavljajo na kocko tudi življenja svojih najdražjih, saj tovrstne represije do poletja 1942 nemški okupator ni izvajal. Ti pa niso bili, vsaj večina njih ne, aktivni sodelavci osvobodilnega gibanja, ampak »klasični« civilisti, ki jih je represija dosegla zaradi sorodstvenih povezav. Skupaj je bilo tako

¹³⁸ Terčak, *Ukradeni otroci*, str. 242–248.

¹³⁹ *Poslovilna pisma*, str. 128, 129, faksimile str. 130, 131.

v Hrastniku aretiranih 166 družinskih članov talcev in partizanov, od dojenčkov do ostarelih. Kar 59 jih je umrlo v taborišču, od teh 58 v Auschwitzu.

To, kot je zapisal Edvard Kardelj v poročilu Titu 7. oktobra 1942, »strahovito nasilje«, je povzročilo, da je osvobodilno gibanje na slovenskem Štajerskem zastalo. Kardelj nadaljuje, da Nemci razglašajo: »Ali v vojsko ali boš ustreljen, če pobegneš, bo postreljena vsa tvoja družina. In tako Nemci v resnici tudi delajo. Pobijajo tako žene kot otroke prav množično. Očitno je, da hočejo v čim krajšem času uničiti narod sam.«¹⁴⁰ Med ljudi se je zato zalezal strah, ki ga je zaznal tudi komisar II. grupe odredov Dušan Kveder, ki je 14. novembra 1942 o položaju na Štajerskem poročal: »Razpoloženje prebivalstva. Bistven je skoraj fantastičen strah, politična neaktivnost mas, oportunistična predanost v usodo. Slika ni povsod enaka in je predvsem odvisna od okup. nasilja. /.../ V Savinjski dolini in revirjih ni nobene podpore partizanom, ki so navezani izključno na rekviz. akcije. V teh predelih lahko računamo, da vsak, ali v najboljšem slučaju skoraj vsak prebivalec naznani partizana, če pride k hiši ali ga sreča v gozdu. /.../ Vse se pusti odpeljati v Wehrmnansschaft in v vojsko brez oklevanja. Sinovi govore: Če grem na vzhodno fronto, padem sam, familija ostane, če grem v partizane, pade vse familija.«¹⁴¹

Okupator je tako z brezobzirnim nasiljem, posledica katerega so bile tudi številne izdaje sodelavcev osvobodilnega gibanja, največkrat izsiljene z mučenjem, za nekaj časa uspel omejiti razvoj osvobodilnega gibanja na slovenskem Štajerskem. To je nov polet dobilo šele pomladi 1944.

Naj na koncu spomnim, da je vzporedno z množičnim streljanjem talcev in deportacijami njihovih svojcev na nemškem okupacijskem območju, v »italijanski Ljubljanski pokrajini« od 16. julija do 4. novembra 1942 potekala velika italijanska ofenziva, med katero je bilo ubitih ali so padli v boju, 1.610 oseb, med njimi 680 civilistov. Mnogi med njimi niso bili sodelavci osvobodilnega gibanja, kakor to niso bili prebivalci območja, s katerega so celotne družine internirali v taborišče na Rabu. Tam jih je umrlo 992.

140 Poročilo Edvarda Kardelja Titu, 7. 10. 1942. V: *Jesen 1942*, str. 17.

141 Poročilo Dušana Kvedra Centralnemu komiteju KPS, 14. 11. 1942. V: *Jesen 1942*, str. 318.

Družine (ležeče označeni so preživeli vojno):

Babič, Marta, oče Rudolf, mati Jožefa Bočko, 13. 3. 1922, Hrastnik, samska, nameščenka. Talka, Celje, 15. 8. 1942.

V noči na 15. 8. 1942 sta bila aretirana oče in mati, in sicer:

Babič, Jožefa, roj. Bočko, oče Martin, 16. 10. 1896, Hrastnik (Plesko), poročena, gospodinja. Na seznamu transporta iz Celja v taborišče Auschwitz, 20. 8. 1942. Umrta Auschwitz, 13. 11. 1942.

Babič, Rudolf, oče Franc, 16. 4. 1896, Hrastnik (Plesko), poročen, jamski nadzornik. Napačno je naveden na seznamu transporta iz Celja 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 8. 12. 1942.

Brat Babič, Rudolf, 8. 4. 1920, Hrastnik, je bil mobiliziran v nemško vojsko.

Sestra Babič, Milena.

Bostič, Anton, oče Franc, mati Marija Šunda, 28. 5. 1914, Suhadol pri Zidanem Mostu, študent prava. Talec, Maribor, 18. 2. 1942.

Oče in mati sta bila aretirana verjetno 4. ali 5. avgusta, in sicer:

Bostič, Franc, 1885, Hrastnik, poročen. Na seznamu transporta iz Celja v taborišče Auschwitz 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 17. 11. 1942.

Bostič, Marija, roj. Šunda, oče Karel, mati Marija Brečko, 28. 10. 1884, Turski les, poročena, gospodinja. Auschwitz, 16. 10. 1942.

Brun, Zdenko (Herman), oče Herman, mati Jožefa, 1. 3. 1923, Hrastnik, samski ključavničar. Talec, Celje, 22. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 sta bila aretirana oče in mati:

Brun, Herman, 7. 4. 1896, Hrastnik. Ni podatka o taborišču.

Brun, Jožefa, roj. Urbajs, 10. 3. 1897, Hrastnik. Ni podatka o taborišču.

Fajdiga, Ludvik, oče Jakob, mati Frančiška Petje, 10. 8. 1909, Hrastnik, samski, občinski nameščenec. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Na seznamu aretiranih družin je podatek, da sta bila 5. 8. 1942 sicer aretirana dva sorodnika, podatki so samo za mater. Oče Jakob je umrl že leta 1920.

Fajdiga, Frančiška, roj. Petje, 25. 10. 1870, Kamnik, vdova, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ. V taborišču Tann. Vrnila junija 1945.

Na seznamu sorodnikov so tudi nezakonska hči in sestri:

Deželak, Marija, 4. 12. 1934, živela pri materi na Dolu

Jerbašek, Pavla, 25. 1. 1897, Hrastnik, sestra, poročena, gospodinja.

Obradovič, Frančiška, 29. 1. 1903, Hrastnik, sestra, poročena, gospodinja.

Gorenc, Stanislav, oče Jurij, mati Gabrijela, 13. 9. 1921, Hrastnik, samski, ključavničar. Talec, Celje, 15. 8. 1942.

V noči na 15. 8. 1942 so bili aretirani oče, mati, teta in sestra:

Gorenc, Jurij, oče Jože, 11. 4. 1891, Hrastnik, strojnik. Napačno na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz 10. 8. 1942. Umrl Auschwitz, 1942.

Gorenc, Gabrijela, roj. Kastelic, oče Janez, 14. 9. 1896, Hrastnik. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 20. 8. 1942. Umrla Auschwitz, 13. 12. 1942.

Gorenc, Marija, oče Jože, 29. 9. 1889, Hrastnik, samska. Umrla Auschwitz, 13. 12. 1942.

Gorenc (Rojnik), Ida, oče Jurij, mati Gabrijela, 10. 9. 1923, Hrastnik, šivilja. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz 20. 8. 1942. Vrnila avgusta 1945.

Govejšek, Justina, oče Leopold, mati Ivana Šoverc, 20. 3. 1923, Hrastnik, samska, železniška nameščenka. Talka, Celje, 15. 8. 1942.

V noči na 15. 8. 1942 sta bila aretirana oče in brat. Mati je umrla pred vojno:

Govejšek, Leopold, oče Franc, mati Marija, 21. 11. 1884, Hrastnik, vdovec. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 20. 8. 1942. Umrl Auschwitz, 22. 9. 1942.

Govejšek, Rudolf, oče Leopold, mati Ivana Šoverc, 20. 3. 1928, Hrastnik. V otroškem taborišču.

Grebenc, Filip, 21. 3. 1921, Dobovec, samski, trgovski nameščenec, stanujoč Hrastnik. Talec, Celje, 22. 7. 1942.

V Hrastniku ni imel sorodnikov.

Grešak, Alojz, oče Aleksander, mati Marija Budna, 22. 4. 1910, Hrastnik, poročen, rudar. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 sta bila aretirana žena in sin:

Grešak, Pavla, roj. Flisek, oče Andrej, 12. 6. 1911, Zagorje, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ. Umrla Auschwitz, 6. 10. 1943.

Grešak, Dušan (Alojz), 12. 9. 1935, Hrastnik, učenec. V otroškem taborišču.

Grešak, Franc, oče Aleksander, mati Marija Budna, 17. 8. 1920, Hrastnik (Dol), samski, delavec, zelena izkaznica ŠDZ. Aretiran pred 4. 8. 1942. Brat talca Alojza Grešaka. Talec, Celje, 2. 10. 1942.

Dne 3. 10. 1942 so bili aretirani mati, oče, dva brata in dve sestri:

Grešak, Marija, roj. Budna, 16. 11. 1883, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ. V taborišču Waissmain. Vrnila 1944.

Grešak, Aleksander, 15. 7. 1877, Laško, poročen, upokojenec, zelena izkaznica ŠDZ.

V taborišču Waissmain. Vrnil 1944.

Grešak, Emil (Milan), oče Aleksander, mati Marija Budna, 25. 2. 1914, Hrastnik, samski, ključavničar, zelena izkaznica ŠDZ. V taborišču Waissmain. Vrnil 3. 2. 1944.

Grešak, Leopoldina, oče Aleksander, mati Marija Budna, 21. 9. 1916, Hrastnik, samska, delavka, zelena izkaznica ŠDZ. V taborišču Waissmain. Vrnila 20. 2. 1944.

Grešak, Alma (Ana), oče Aleksander, mati Marija Budna, 23. 3. 1923, Hrastnik, samska, trgovska pomočnica, zelena izkaznica ŠDZ. V taborišču Waissmain. Vrnila 15. 5. 1945.

Grešak, Ervin, oče Aleksander, mati Marija Budna, 13. 4. 1926, Hrastnik, samski, delavec, samski. V taborišču Waissmain. Vrnil januarja 1944.

Na seznamu sorodnikov sta tudi sestra in brat:

Grešak, Miroslav, oče Aleksander, mati Marija Budna, 16. 12. 1918, Hrastnik, poročen, zelena izkaznica ŠDZ.

Semenov, Marija, roj. Grešak, oče Aleksander, mati Marija Budna, 16. 11. 1907, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ.

Gričar, Gašper, oče Gašper, mati Ana Blaznik, 13. 10. 1911, Hrastnik (Dol), poročen, kovač. Talec, Celje, 15. 8. 1942.

V noči na 15. 8. 1942 so bile aretirane žena in hčerki:

Gričar, Ivana, roj. Kuhar, 6. 6. 1914, Turje. Aretirana 14./15. 8. 1942. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 20. 8. 1942. Vrnila 14. 4. 1945.

Gričar, Milena, oče Gašper, mati Ivana Kuhar, 17. 9. 1936, Turje. V otroškem taborišču.

Gričar, Ivana, oče Gašper, mati Ivana Kuhar, 11. 2. 1941, Turje. V otroškem taborišču.

Hadolin, Ervin, oče Jožef, mati Marija Šoher, 24. 8. 1921, Hrastnik, samski, steklar. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani mati, oče in sestra:

Hadolin, Marija, roj. Šoher, oče Anton, mati Frančiška Oprešnik, 12. 4. 1898, Hrastnik, poročena, delavka, zelena izkaznica ŠDZ. Umrta Auschwitz, 2. 3. 1943.

Hadolin, Jožef, 21. 3. 1898, Hrastnik, poročen, pomožni delavec, zaščiteneec. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Vrnil avgusta 1945.

Hadolin, Milena, oče Jožef, mati Marija Šoher, 4. 4. 1935, Hrastnik. V otroškem taborišču.

Hadolin, Jože. Dojenček, rojen v Auschwitzu, umrl 1942.

Na seznamu sorodnikov je tudi sestra:

Pirc, Marija, roj. Hadolin, oče Jožef, mati Marija Šoher, 13. 11. 1919, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ.

.....

Hameršak, Emil, oče Ivan, mati Pavla Eler, 25. 4. 1910, Ljubljana, poročen, učitelj (nameščenelec). Talec, Maribor, 2. 10. 1942.

Na seznamu družinskih članov žena, hči in sin, ni pa podatkov o njihovi aretaciji.

Hameršak, Olga, roj. Draksler, 13. 1. 1908, Hrastnik, poročena.

Hameršak, Helena, oče Emil, mati Olga Draksler, 19. 2. 1927, Hrastnik, Dol.

Hameršak, Bojan, oče Emil, mati Olga Draksler, 17. 2. 1940, Hrastnik, Dol.

.....

Holc, Franc, oče Franc, mati Antonija Zupan, 31. 12. 1918, Hrastnik (Ojstro), samski, klepar. Talec, Celje, 15. 8. 1942.

V noči na 15. 8. 1942 so bili aretirani oče, mati, sestra in svak:

Holc, Franc, 3. 8. 1884, bolniški strežnik. Po nekaj dneh izpuščen.

Holc, Antonija, roj. Zupan, 4. 12. 1888, Hrastnik. Po nekaj dneh izpuščena.

Selan, Antonija, roj. Holc, oče Franc, mati Antonija Zupan, 19. 4. 1917, Hrastnik, poročena. Po nekaj dneh izpuščena.

Selan, Ludvik, 20. 9. 1914, Hrastnik, poročen. Po nekaj dneh izpuščen.

.....

Holešek, Jože, oče Jakob, mati Terezija Pinter, 16. 3. 1905, Hrastnik, poročen, delavec. Talec, Celje, 22. 7. 1942.

Aretirana je bila žena, ni pa znan podatek, kdaj:

Holešek, Ana, roj. Prašiček, oče Karl, mati Ana Zvonar, 29. 12. 1901, Kozje, živi Hrastnik, šivilja. Na seznamu transporta iz Maribora in Borla v Auschwitz, 11. 12. 1942. Umrla Auschwitz, 1. 6. 1943.

.....

Jagodič, Janez, oče Anton, mati Marija Gomilšek, 24. 12. 1909, Sv. Lenart nad Trbovljami, bivanje Hrastnik, poročen, rudar. Talec, Maribor, 2. 10. 1942.

Dne 3. 10. 1942 so bile aretirane žena in hčerki:

Jagodič, Leopoldina, roj. Žlak, 15. 1. 1909, Kočevje. V taborišču Weissmain. Vrnila 11. 8. 1945.

Jagodič, Gabrijela, oče Janez, mati Leopoldina Žlak, 5. 2. 1934, Hrastnik. V taborišču Weissmain. Vrnila 11. 8. 1945.

Jagodič, Marjana, oče Janez, mati Leopoldina Žlak, 21. 4. 1942, Hrastnik. V taborišču Weissmain. Vrnila 11. 8. 1945.

.....

Jenko, Julijana, roj. Rotar, oče Gašper, mati Marija Dolžan, 16. 2. 1892, Moste pri Žirovnici, bivanje Hrastnik, poročena, gospodinja. Talka, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 je bil aretirani mož:

Jenko, Metod, oče Jožef, mati Marija Bočko, 21. 2. 1891, Hrastnik, poročen, uradnik, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10.

8. 1942. Umrl Auschwitz, 17. 9. 1942.

Na seznamu članov družine sta še hči in sin:

Jenko, Metod, oče Metod, mati Julijana Rotar, 21. 6. 1921, Hrastnik, stanujoč v Ljubljani, samski, študent. Partizan, 10. SNOUB Ljubljanska. Padel v spopadu z ustaši, Vrbovsko, 15. 12. 1943.

Jenko, Olga, oče Metod, mati Julijana Rotar, 24. 9. 1924, Hrastnik, samska, dijakinja. 27. 6. 1942 odšla v partizane.

Kačič, Franc, oče Franc, mati Katarina Učakar, 5. 3. 1915, Hrastnik (Dol), poročen, rudar. Talec, Celje, 15. 8. 1942.

V noči na 15. 8. 1942 sta bili aretirani žena in hči:

Kačič, Berta, oče Franc, 1. 7. 1919, Dol, poročena, gospodinja. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 20. 8. 1942. Umrla Auschwitz, 24. 10. 1942.

Kačič, Berta, oče Franc, mati Berta, 12. 1941, Hrastnik. V otroškem taborišču Regensburg umrla 7. 5. 1943.

Kandušer, Janez, oče Romeo, mati Hedvika Draksler, 7. 10. 1921, Polzela, bivanje Hrastnik, samski, tesar. Talec, Celje, 22. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 naj bi bilo aretiranih 5 družinskih članov, na seznamu so samo 4, mati, dva brata in sestra:

Kandušer, Hedviga, roj. Draksler, 6. 1. 1898, zelena izkaznica ŠDZ. Ni podatkov o taborišču.

Kandušer, Aleksander, oče Romeo, mati Hedvika Draksler, 18 let. Ni podatkov o taborišču.

Kandušer, Jožef, oče Romeo, mati Hedvika Draksler, 10. 3. 1930, Šoštanj. Ni podatkov o taborišču.

Kandušer, Marija, oče Romeo, mati Hedvika Draksler, 23. 2. 1934, Šoštanj. Ni podatkov o taborišču.

Kauzer (Kavzar), Karl, oče Friderik, mati Antonija, 5. 11. 1923, Hrastnik, samski, električar. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani oče, mati in sestra:

Kauzer, Friderik, oče Ivan, mati Frančiška Malšek, 3. 8. 1897, Hrastnik, poročen, paznik, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Maribora in Borla v Auschwitz, 30. 8. 1942. Umrl Auschwitz, 16. 9. 1942.

Kauzar, Antonija, roj. Flis, 7. 1. 1899, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Vrnila 24. 5. 1944.

Kauzar, Friderika, oče Friderik, mati Antonija, 6. 12. 1921, Hrastnik, samska, hišna

pomočnica, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz 10. 8. 1942. Vrnila 14. 8. 1945.

Kirn, Franc, oče Srečko, mati Katarina, 25. 7. 1919, Hrastnik. Partizan, odšel v NOV 25. 12. 1941. Umrli za posledicami ran 22. 8. 1942 v bolnici v Trbovljah.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani mati, oče in brat:

Kirn, Katarina, 22. 10. 1883, Trbovlje. V taborišču na Bavarskem. Vrnila avgusta 1945.

Kirn, Stanislav, oče Srečko, mati Katarina, 29. 1. 1923, Hrastnik. Po nekaterih podatkih aretiran 3. 10. 1942, odpeljan v taborišče Waissmain, vrnil februarja 1944.

Kirn, Srečko, 4. 4. 1869, Trbovlje. Ni podatkov o taborišču.

Na seznamu sorodnikov tudi brat in svakinja:

Kirn, Adolf, oče Srečko, mati Katarina, 7. 10. 1913, Hrastnik.

Kirn, Matilda, roj. Šinkovec, 19. 4. 1920, Hrastnik.

Kordun (Kordon), Anton, oče Anton, mati Antonija Lampe, 25. 11. 1921, Hrastnik, samski, rudar. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani mati in trije bratje. Oče je umrl pred vojno:

Kordun, Antonija, roj. Lampe, 11. 6. 1892, Hrastnik, vdova, gospodinja. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Vrnila 29. 7. 1945.

Kordon, Gvido, oče Anton, mati Antonija Lampe, 5. 9. 1925, Hrastnik, zaščenec, samski, delavec v steklarni. Verjetno v otroškem taborišču.

Kordon, Julij, oče Anton, mati Antonija Lampe, 12. 2. 1929, Hrastnik, učenec. V otroškem taborišču.

Kordon, Srečko, oče Anton, mati Antonija Lampe, 21. 5. 1927, Hrastnik, zaščenec, samski, delavec v steklarni. Ni podatkov o taborišču.

Na seznamu sorodnikov je tudi sestra:

Cizerle, Ljudmila, roj. Kordun, oče Anton, mati Antonija Lampe, 10. 9. 1918, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ.

Koritnik, Franc, oče Franc, mati Alojzija Tramte, 26. 7. 1922, Hrastnik (Dol), samski, tehnik. Talec, Celje, 22. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani oče, mati, brat in sestri:

Koritnik, Franc, 4. 10. 1896, Hrastnik. V taborišču Wostberg. Vrnil maja 1945.

Koritnik, Alojzija, roj. Tramte, 1. 6. 1904, Hrastnik. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz 10. 8. 1942. Vrnila 15. 6. 1943.

Koritnik, Karl, oče Franc, mati Alojzija Tramte, 27. 1. 1925, Hrastnik. Verjetno v otroškem taborišču.

Koritnik, Hilda, oče Franc, mati Alojzija Tramte, 15. 4. 1926, Hrastnik. V otroškem taborišču.

Koritnik, Lidija, oče Franc, mati Alojzija Tramte, 22. 4. 1927, Hrastnik. V otroškem taborišču.

Kotar, Vladislav, oče Valentin, mati Jožefa Doberšek, 8. 1. 1921, Prapretno, Hrastnik. Partizan, borec 1. štajerskega bataljona, padel leta 1942 pri Sveti gori nad Zagorjem.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani mati, oče, sestra in brat:

Kotar, Jožefa, mati Amalija Doberšek, 28. 7. 1892, Hrastnik, poročena, gospodinja. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrta Auschwitz, 25. 10. 1942.

Kotar, Marija, oče Valentin, mati Jožefa Doberšek, 14. 8. 1915, Hrastnik, samska, gospodinja. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrta Auschwitz, oktobra 1942.

Kotar, Milan, oče Valentin, mati Jožefa Doberšek, 8. 9. 1922, Hrastnik, samski. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrta Auschwitz, 6. 9. 1942.

Kotar, Valentin, oče Matevž, mati Helena Zavrašek, 11. 2. 1890, Hrastnik, poročen, delavec. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrta Auschwitz, 10. 12. 1942.

Kovač, Ernest, oče Alojz, mati Ivana Kavšek, 28. 12. 1915, Hrastnik (Dol), samski, sedlar. Talec, Celje, 15. 8. 1942.

V noči na 15. 8. 1942 so bili aretirani mati, oče, sestra in trije bratje:

Kovač, Ivanka, roj. Kavšek, oče Janez, mati Jožefa Gričar, 10. 8. 1894, Hrastnik, poročena, gospodinja. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 20. 8. 1942. Umrta Auschwitz, 24. 9. 1942.

Kovač, Jože, oče Alojz, mati Ivanka Kavšek, 3. 2. 1921, Hrastnik (Dol), samski, sedlar. Na seznamu transporta iz Maribora in Borla v Auschwitz, 30. 8. 1942. Umrta Auschwitz, 14. 10. 1942.

Kovač, Ivana, oče Alojz, mati Ivana Kavšek, 1923, Hrastnik. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 20. 8. 1942. Umrta Auschwitz, 1942.

Kovač, Ivana, verjetno hči Ivane Kovač, rojena v Auschwitzu 1942. Umrta Auschwitz, 14. 10. 1942.

Kovač, Alojz, 22. 7. 1876, Šentjanž pri Sevnici. V taborišču za ostarele. Vrnil avgusta 1945.

Kovač, Vid, oče Alojz, mati Ivana Kavšek, 24. 5. 1926, Hrastnik. V otroškem taborišču.

Kovač, Karl, oče Alojz, mati Ivana Kavšek, 21. 9. 1931, Hrastnik. V otroškem taborišču.

Kumlanec (Kumlanc), Ignac, oče Ivan, mati Marija Martini, 16. 7. 1919, Trbovlje, bivanje Hrastnik, vdovec, steklar. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Žena Zora Kumlanec, rojena Taufer, je umrla pred njegovo aretacijo.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani oče, mati, brat, sestra in sin:

Kumlanec, Ivan, oče Ivan, 20. 6. 1891, Hrastnik, poročen, steklobrusilec. Zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 12. 10. 1942.

Kumlanec, Marija, roj. Martini, oče Ivan, 2. 8. 1889, Piran, nemške narodnosti, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 24. 11. 1942.

Kumlanec, Vilijem Adolf, oče Ivan, mati Marija Martini, 16. 6. 1924, Hrastnik, samski, brez poklica. Ubit 15. 8. 1942, Gradec, Avstrija.

Kumlanec (Gerhard), Katarina, oče Ivan, mati Marija Martini, 14. 4. 1920, Hrastnik, samska, uradnica na železnici, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Vrnili 22. 6. 1945.

Kumlanec, Miroslav, oče Ignac, 14. 2. 1942, Hrastnik. V otroškem taborišču.

Makotar (Mokotar), Franc, oče Jurij, mati Alojzija Kavšek, 13. 11. 1900, Hrastnik, poročen, čevljar. Talec, Celje, 7. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani:

Makotar, Neža, roj. Kavšek, 18. 12. 1904, Podkraj. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Preživela taborišče Auschwitz.

Makotar, Franc, oče Franc, mati Neža Kavšek, 18. 10. 1931, Trbovlje. V otroškem taborišču.

Makotar, Ljudmila, oče Franc, mati Neža Kavšek, 14. 1. 1939, Ljubljana. V otroškem taborišču.

Matek, Ana, mati Terezija Matek, 31. 5. 1924, Hrastnik, samska, pomožna delavka. Talka, Celje, 15. 8. 1942.

V noči na 15. 8. 1942 sta bila aretirana mati in očim:

Medved, Terezija, roj. Matek, 19. 9. 1896, poročena. Izpuščena v nekaj dneh po aretaciji.

Medved, Franc, 6. 11. 1906, poročen. Izpuščen v nekaj dneh po aretaciji.

Medved Oto, oče Franc, mati Marija Poglajen, 1. 3. 1923. V partizane 4. 11. 1941. Padel pri Vrharju, 5. 1. 1942.

Medved Franc, oče Anton, mati Marija Savšek, 15. 11. 1887.

Aretiran 17. 7. 1941. Umrli Mauthausen, 2. 11. 1941.

Medved Franc, 22. 2. 1906, Šmartno pri Litiji, bival v Hrastniku. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 5. 9. 1942.

Medved, Terezija, 1897, Hrastnik. Prišla s transportom iz Celja v Auschwitz, 20. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 7. 9. 1942.

Mlinarič, Ludvik – Ivanov, oče Martin. V partizanih od 4. 11. 1941. Preživel vojno.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani brat, dve sestri in verjetno oče:

Mlinarič, Stanko, oče Martin, 1925, Hrastnik. Umrl Auschwitz, 1943.

Mlinarič, Ivanka, oče Martin, 22. 12. 1922, Hrastnik, samska, delavka. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrta Auschwitz, 13. 12. 1942.

Mlinarič, Fanika, oče Martin. V otroškem taborišču.

Mlinarič, Martin. Ni podatkov o taborišču.

Na seznamu žrtev tudi:

Mlinarič, Martin, rojen 1914, Hrastnik. Umrl Auschwitz, 1943. Tja je prišel iz zapora ali drugega taborišča.

Omerzu, Rudolf, oče Anton, mati Antonija Planinc, 7. 4. 1911, Hrastnik, poročen, čevljarški pomočnik. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

V Hrastniku ni imel znanih sorodnikov, mati je umrla pred vojno.

Na seznamu sorodnikov so tudi žena in oče:

Omerzu, Marija, roj. Belcijan, Litija, bivališče neznano.

Omerzu, Anton, 4. 7. 1881, Breg pri Sevnici, vdovec, pomožni delavec v Krškem.

Orožen, Martin, oče Jernej, mati Marija Železnik, 8. 11. 1903, Turje pri Hrastniku, poročen, kmet. Aretiran 19. 12. 1941. Talec, Maribor, 11. 4. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani žena, 6 otrok in sestra in v nekaj dneh izpuščeni:

Orožen, Marija, roj. Lokovšek, 19. 2. 1907, Turje.

Orožen, Marjan, oče Martin, mati Marija Lokovšek, 27. 2. 1930, Turje.

Orožen, Martina, oče Martin, mati Marija Lokovšek, 12. 10. 1931, Turje.

Orožen, Ivanka, oče Martin, mati Marija Lokovšek, 21. 6. 1933, Turje.

Orožen, Peter, oče Martin, mati Marija Lokovšek, 27. 6. 1935, Turje.

Orožen, Marko, oče Martin, mati Marija Lokovšek, 22. 3. 1940, Turje.

Orožen, Marija, oče Martin, mati Marija Lokovšek, 29. 10. 1941, Turje.

Orožen, Marija, oče Jernej, mati Marija Železnik, 24. 11. 1887, Turje, samska.

Pavlič, Franc, oče Valentin, mati Brigita Bočko, 2. 2. 1905, Hrastnik, poročen, kovač. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 sta bila aretirana žena in njen nezakonski sin:

Pavlič (Gračner), Berta (Herta?), roj. Papič, 30. 4. 1906, Pragersko, nemške narodnosti, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942.

Čander, Franc, 28. 12. 1929, Ljubljana. V otroškem taborišču.

Na seznamu sorodnikov so tudi oče, mati, 3 bratje in 2 sestri:

Pavlič, Valentin, 10. 2. 1873, Hrastnik, poročen, upokojenec, zelena izkaznica ŠDZ.
Pavlič, Brigita, roj. Bočko, 6. 10. 1875, Sv. Marko, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ.

Pavlič, Evald, oče Valentin, mati Brigita Bočko, 3. 10. 1909, Hrastnik, poročen, rudniški paznik, zelena izkaznica ŠDZ.

Kmet, Marija, roj. Pavlič, oče Valentin, mati Brigita Bočko, 23. 1. 1908, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ.

Riefel, Justina, roj. Pavlič, oče Valentin, mati Brigita Bočko, 11. 4. 1898, Hrastnik, poročena, živi v Trbovljah.

Pavlič, Valentin, oče Valentin, mati Brigita Bočko, 30. 1. 1912, Hrastnik, živi pri Dravogradu.

Pavlič, Ivan, oče Valentin, mati Brigita Bočko, 19. 12. 1899, Hrastnik, že več let živi v Beogradu.

Pavlič, Gvido, oče Valentin, mati Brigita Bočko, 18. 9. 1917, Hrastnik (Studence). Talec, Maribor, 27. 4. 1942.

Na seznamu družinskih članov sta oče in mati:

Pavlič, Valentin, 10. 2. 1873, Hrastnik, poročen, upokojenec, zelena izkaznica ŠDZ.
Pavlič, Brigita, roj. Bočko, 6. 10. 1875, Sv. Marko, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ.

Potisek, Franc, oče Franc, mati Terezija Golonik, 4. 6. 1924, Hrastnik (Brnica), samski, steklar. Aretiran pred 28. 6. 1942. Talec, Celje, 22. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 sta bila aretirana oče, mačeha in njen sin.

Potisek, Franc, 11. 12. 1888, stanujoč Hrastnik. Izpuščen 8. 8. 1942.

Potisek, Frančiška, roj. Kranjc, 1. 3. 1900, Krško, stanujoča Hrastnik. Izpuščena 8. 8. 1942.

Ganz, Martin, mati Frančiška Kranjc (Potisek), 1. 2. 1924. Izpuščen 8. 8. 1942.

Potisek, Janez, oče Jožef, mati Marija Grabner, 10. 8. 1908, Hrastnik, poročen, rudar. Talec, Maribor, 2. 10. 1942.

Potisek (Brečko), Štefka, roj. Roter, 6. 12. 1916, Hrastnik. Aretirana julija 1942. Na seznamu transporta iz Maribora in Borla v Auschwitz, 30. 8. 1942. Vrnila 12. 6. 1943.

Potisek, Štefka, oče Janez, mati Štefka Roter, 23. 12. 1940, Hrastnik. Ni bila aretirana.

Potisek, Slavko (Stanislav), oče Jožef, mati Marija Grabner, 22. 12. 1912, samski, steklar. Talec, Celje, 15. 8. 1942.

V noči na 15. 8. so bili aretirani oče, mati in brat:

Potisek, Jožef, 11. 2. 1882, upokojeni rudar. V taborišču Coburg. Vrnil 11. 8. 1945.

Potisek, Marija, roj. Grabner, 22. 3. 1880. V taborišču Coburg. Vrnila 11. 8. 1945.
Potisek, Jože, oče Jožef, mati Marija Grabner, 14. 3. 1923, Hrastnik, samski, rudar.
V taborišču, a ni podatka, katerem.

Na seznamu sorodnikov sta še brat in stara mati:

Potisek, Rudolf, oče Jožef, mati Marija Grabner, 14. 8. 1919, Hrastnik, samski, rudar.
Grabner, Marija, 15. 7. 1855.

Potušek, Janez, oče Janez, mati Cecilija Čokelj, 7. 5. 1918, Hrastnik (Prapretno),
samski, rudar. Talec, Celje, 15. 8. 1942.

V noči na 15. 8. 1942 so bili aretirani oče, mati, 3 bratje in 2 sestre.

Potušek, Janez (Ivan), mati Neža Potušek, 25. 12. 1887, Širje pri Zidanem Mostu,
poročen, rudar. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz pomotoma 10. 8.
1942. Umrli Auschwitz, september 1942.

Potušek, Cecilija, roj. Čokelj, oče Valentin, mati Eva, 11. 12. 1896, Šmarje pri
Jelšah, poročena. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 20. 8. 1942. Umrli
Auschwitz, 7. 12. 1942.

Potušek, Martin, oče Janez, mati Cecilija Čokelj, 24. 10. 1924, Hrastnik, samski,
čevljar. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz pomotoma 10. 8. 1942. Umrli
Auschwitz, oktober 1942.

Potušek, Vinko, oče Janez, mati Cecilija Čokelj, 19. 7. 1921, Hrastnik, samski,
rudar. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz pomotoma 10. 8. 1942. Umrli
Auschwitz, oktober 1942.

Potušek, Daniela, oče Janez, mati Cecilija Čokelj, 27. 3. 1923. Na seznamu
transporta iz Celja v Auschwitz, 20. 8. 1942. Vrnila avgusta 1945.

Potušek, Marija, oče Janez, mati Cecilija Čokelj, 6. 3. 1926. V otroškem taborišču.

Potušek, Filip, oče Janez, mati Cecilija Čokelj, 22. 3. 1932, Hrastnik. V otroškem
taborišču.

Pucelj, Karel (Drago), oče Karol, mati Cecilija Vidmar, 4. 7. 1921, Hrastnik,
samski, rudar. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 sta bila aretirana 2 družinska člana, podatki so le za mater. Oče je umrl pred vojno.

Pucelj, Cecilija, roj. Vidmar, 25. 10. 1894, Dol, vdova, gospodinja, zelena izkaznica
ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Vrnila 20. 5. 1944.

Na seznamu sorodnikov so tudi 3 sestre in brat:

Marinko, Ana, roj. Pucelj, oče Karol, mati Cecilija Vidmar, 24. 6. 1924, Hrastnik,
poročena, gospodinja.

Knez, Leopoldina, roj. Pucelj, oče Karol, mati Cecilija Vidmar, poročena, živi v
Trbovljah.

Pucelj, Anton, oče Karol, mati Cecilija Vidmar, 13. 6. 1914, Hrastnik, poročen, rudar, zelena izkaznica ŠDZ.

Rome, Katarina, roj. Pucelj, oče Karol, mati Cecilija Vidmar, 25. 10. 1912, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ.

Pušnik, Franc (Frančišek), oče Florjan, mati Frančiška Tršek, 5. 9. 1914, Hrastnik (Dol), poročen, steklobrusilec. Talec, Maribor, 2. 10. 1942.

Dne 3. 10. 1942 je bila aretirana žena.

Pušnik, Ana, roj. Sebasu, 21. 7. 1922. V taborišču v Nemčiji.

Pušnik, Rudolf, oče Matija, mati Alojzija Povše, 2. 4. 1914, Hrastnik, poročen, klepar. Talec, Celje, 22. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 sta bila aretirana žena in sin:

Pušnik, Lidija (Emilija), roj. Šergan, 30. 3. 1921, Hrastnik. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrla Auschwitz 1942 (po nekaterih podatkih 6. 9. 1945, Bergen Belsen).

Pušnik, Rudolf, oče Rudolf, mati Lidija Šergan, 6. 10. 1941, Hrastnik. V otroškem taborišču.

Na seznamu sorodnikov so tudi mati in brata:

Pušnik, Alojzija, roj. Povše, 9. 6. 1893.

Pušnik, Vladimir, oče Matija, mati Alojzija Povše, 18. 9. 1918.

Pušnik, Viktor, oče Matija, mati Alojzija Povše, 29. 2. 1912.

Ramšak, Janko, oče Matevž, mati Jera Roglič, 16. 7. 1920, Hrastnik, samski, rudar. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani oče, mati, 2 sestri in brat ter verjetno hči enega od njih:

Ramšak, Matevž, oče Matija, 6. 9. 1887, Hrastnik, poročen, strojnik, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 9. 9. 1942.

Ramšak, Ema, oče Matevž, mati Jera Roglič, 30. 3. 1915, Hrastnik, samska, delavka v steklarni, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrla Auschwitz, 28. 11. 1942.

Ramšak, Vilijem, oče Matevž, mati Jera Roglič, 19. 12. 1913, Hrastnik, samski, trgovski pomočnik, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 19. 8. 1942.

Ramšak, Jera, roj. Roglič, 18. 2. 1886, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ. V taborišču Baumgarten, vrnila avgusta 1945.

Ramšak, Berta, oče Matevž, mati Jera Roglič, 28. 5. 1925, Hrastnik, samska,

gospodinjska pomočnica, zelena izkaznica ŠDZ. V otroškem taborišču.

Na seznamu sorodnikov sta nezakonska hči in deklica, za katero ne vem sorodstvenih povezav z ustreljenim:

Stradar, Magdalena, oče Janko Ramšak, 26. 10. 1941, Hrastnik. Živela na drugem naslovu.

Nihte (tudi Ramšak), Marta, 17. 5. 1934, Hrastnik, šolarka.

Senica, Vid, oče Vid, mati Ana Kolar, 28. 1. 1921, Hrastnik, samski, trgovski pomočnik. Talec, Celje, 15. 8. 1942.

V noči na 15. 8. 1942 sta bila aretirana oče in mati:

Senica, Vid, 31. 5. 1877, Taufenbach, stanujoč Hrastnik. Po nekaj dneh izpuščen.

Senica, Ana, roj, Kolar, 6. 7. 1879, Litija, stanujoča Hrastnik. Po nekaj dneh izpuščena.

Skok, Alojz, oče Janez, mati Antonija Šiško, 23. 6. 1901, Peče pri Moravčah, bivanje Hrastnik, samski, čevljar. Talec, Celje, 15. 8. 1942.

Ni podatkov o družinskih članih.

Slokan, Ana, oče Franc, mati Ana Poglajen, 16. 12. 1923, Hrastnik, bivanje Trbovlje (Loke), samska, delavka (steklo brusilka). Talka, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani oče, 2 brata in 3 sestre. Mati je umrla leta 1941.

Slokan, Franc, oče Franc, 30. 1. 1889, Hrastnik, vdovec, rudar, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 9. 9. 1942.

Slokan, Franc, 16. 8. 1921, Hrastnik, samski, rudar, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942.

Slokan, Stanislav, oče Franc, mati Ana Poglajen, 7. 1. 1932, Hrastnik, učenec. V otroškem taborišču.

Slokan, Zofija (Jožefa?), oče Franc, mati Ana Poglajen, 30. 4. 1925, Hrastnik, samska, delavka. V otroškem taborišču.

Slokan, Karolina, oče Franc, mati Ana Poglajen, 10. 4. 1927, Hrastnik, samska, gospodinjska pomočnica. V otroškem taborišču.

Slokan, Justina, oče Franc, mati Ana Poglajen, 4. 8. 1933, Hrastnik, učenka. V otroškem taborišču.

Smolič, Stanislav (Venčeslav), oče Ivan, mati Marija Bedenik, 25. 8. 1924, Hrastnik, samski, rudar. Talec, Celje, 15. 8. 1942.

V noči na 15. 8. 1942 so bili aretirani oče, mati in 2 brata:

Smolič, Ivan, oče Ivan, 4. 2. 1897, Hrastnik, poročen, rudar. Na seznamu

transporta iz Celja v Auschwitz, 20. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 30. 12. 1942.

Smolič, Marija, roj. Bedenik, oče Simon, mati Marija Špitaler, 2. 12. 1901, Hrastnik, poročena, gospodinja. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 20. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 11. 11. 1942.

Smolič, Karl, oče Ivan, mati Marija Bedenik, 17. 10. 1926, Hrastnik. V otroškem taborišču.

Smolič, Alojz, oče Ivan, mati Marija Benedik, 12. 6. 1929, Hrastnik. V otroškem taborišču.

Strožer (Strožar), Stanislav, oče Anton, mati Marija Verdel, 1. 12. 1918, Hrastnik, samski, kovač. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani oče, mati in brat:

Strožer (Strožar), Anton, oče Jakob, mati Lucija Cajner, 7. 6. 1886, Grajska vas pri Gomilskem, poročen, upokojeni rudar, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 15. 9. 1942.

Strožer, Ferdinand, oče Anton, mati Marija Verdel, 12. 5. 1914, Hrastnik, samski, rudar, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, avgust 1942 (po drugih podatkih 5. 11. 1942).

Strožer, Marija, roj. Verdel, 9. 9. 1875, Hrastnik, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ. V taborišču za ostarele.

Ne seznamu sorodnikov so tudi 3 sestre:

Slamšek, Ljudmila, roj. Strožer, oče Anton, mati Marija Verdel, 29. 11. 1911, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ.

Strožer, Antonija, oče Anton, mati Marija Verdel, 25. 8. 1908, Hrastnik, samska. Živi v Gradcu.

Strožer, Justina, oče Anton, mati Marija Verdel, 6. 4. 1910, Hrastnik, samska. Živi na Ptujju.

Šergan (Šrgan), Peter, oče Francišek, mati Marija Mejač, 6. 2. 1907, Turje pri Hrastniku, kmet. Talec, Maribor, 23. 3. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani brat, oče in mati:

Šergan Jožef, oče Franc, mati Marija Mejač, 17. 3. 1901, Turje pri Hrastniku, poročen. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 10. 2. 1943.

Šergan, Franc, 25. 3. 1865, Turje pri Hrastniku. V taborišču za ostarele.

Šergan, Marija, roj. Mejač, 6. 1. 1876, Turje pri Hrastniku. V taborišču za ostarele.

Škoberne, Franc, oče Mihael, mati Elizabeta Bauer, 3. 12. 1905, Brestanica, poročen, rudar. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 23. 7. 1942 je bila aretirana žena Franciška. Oče Mihael in mati Elizabeta Škoberne sta že umrla

Škoberne, Franciška, roj. Roter, oče Ivan, 15. 2. 1907, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ. 4. 8. 1942 je bila v gestapovskih zaporih v Trbovljah. Na seznamu transporta iz Maribora in Borla v Auschwitz, 30. 8. 1942. Umrla Auschwitz, 15. 1. 1943.

Na seznamu sorodnikov tudi sestri:

Škoberne, Neža, oče Mihael, mati Elizabeta Bauer, 17. 4. 1894, Št. Lenart, samska, tovarniška delavka, zelena izkaznica ŠDZ, živi v Hrastniku.

Perc, Jožefina, roj. Škoberne, oče Mihael, mati Elizabeta Bauer, 10. 11. 1885, Št. Lenart, zelena izkaznica ŠDZ, gospodinja, živi na Dolu.

Štuklaj, Ferdinand, oče Karol, mati Franciška Košič, 9. 7. 1907, Hrastnik (Dol), poročen, steklar. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 sta bila aretirana žena in sin:

Štuklaj, Angela, roj. Čeč, oče Franc, mati Julijana Skopovc, 21. 4. 1912, Radeče, poročena, kmetica. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrla Auschwitz, 11. 11. 1942.

Štuklaj, Miroslav, oče Ferdinand, mati Angela Čeč, 2. 5. 1936, Radeče. V otroškem taborišču.

Na seznamu sorodnikov tudi oče, mati in sestra:

Štuklaj, Karel, 1. 1. 1874, Dol.

Štuklaj, Franciška, roj. Košič, 14. 11. 1879.

Koritnik, Ljudmila, roj. Štuklaj, oče Karel, mati Franciška Koršič, 27. 7. 1910.

Šunta, Franc, oče Matevž, mati Ivana Povše, 13. 12. 1923, Hrastnik (Brnica), samski, kmečki sin. Talec, Maribor, 21. 3. 1942.

Dne 19. 12. 1941 aretirani mati, teta, brat in sestra:

Šunta, Ivana, roj. Povše, 15. 8. 1900, Gore pri Hrastniku. Na seznamu transporta iz Maribora in Borla v Auschwitz, 30. 8. 1942. Vrnila 5. 8. 1944.

Šunta, Franciška, oče Karol, mati Marija, 18. 9. 1895, Gore pri Hrastniku, samska, kmečka delavka. Zaprta na Borlu. Umrla Auschwitz, 15. 9. 1942.

Šunta, Matevž, oče Matevž, mati Ivana Povše, 16. 6. 1927, Sv. Jurij. Ni podatkov o taborišču.

Šunta, Franciška, oče Matevž, mati Ivana Povše, 23. 9. 1925. Ni podatkov o taborišču.

Na seznamu umrlih v Auschwitzu, za katere pa ni podatkov o sorodstvu s Francem Šunto, so tudi:

Šunta Marija, 20. 11. 1911, Hrastnik, delavka. Na seznamu transporta 30. 8. 1942 iz Maribora. Umrla Auschwitz, november 1942.

Šunta, Marija, 1889, Hrastnik. Umrla Auschwitz, november 1942.

Teršek, Franc, oče Alojzij, mati Marija Jeran, 8. 10. 1910, Hrastnik, poročen. Partizan, padel 5. 1. 1942.

5. 8. 1942 sta bila aretirana žena in verjetno otrok, o katerem ni podatka. Starša sta bila leta 1942 že mrtva.

Teršek, Elza, roj. Čebin, 1913, poročena. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz 10. 8. 1942. Vrnila junija 1945.

Teršek, Jožef, oče Alojzij, mati Marija Jeran, 25. 4. 1920, trgovski nameščenc, živel na Ptuj. Talec, 10. 8. 1941, Miklavž na Dravskem polju.

Tušek, Ivan (Janko), oče Ivan, mati Marija Fabenc, 30. 10. 1918, Hrastnik, samski, rudar. Talec, Celje, 15. 8. 1942.

V noči na 15. 8. 1942 so bili aretirani oče, mati, 2 sestri in stara mati:

Tušek, Ivan, 5. 4. 1892, Hrastnik, rudar v pokoju. Po nekaj dneh izpuščen.

Tušek, Marija, roj. Fabenc, 21. 1. 1895, Hrastnik. Po nekaj dneh izpuščena.

Tušek, Martina, oče Ivan, mati Marija Fabenc, 13. 6. 1922, Hrastnik, gospodinjska pomočnica. Po nekaj dneh izpuščena.

Tušek, Marija, oče Ivan, mati Marija Fabenc, 28. 10. 1934, Hrastnik, šolarka. Po nekaj dneh izpuščena.

Fabenc, Marija, roj. Stušek, 17. 2. 1871, Podkraj pri Hrastniku, upokojenka. Po nekaj dneh izpuščena.

Vabič, Alojzija, oče Andrej, mati Frančiška Zalezina, 27. 5. 1922, Hrastnik, samska, poljska delavka. Talka, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani mati, oče in 3 bratje:

Vabič, Frančiška, roj. Zalezina, oče Martin, 1. 8. 1885, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrla Auschwitz, 7. 11. 1942.

Vabič, Stanislav, oče Andrej, mati Frančiška Zalezina, 4. 12. 1921, Hrastnik, samski, poljski delavec. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrl Auschwitz, 6. 9. 1942.

Vabič, Andrej, 5. 10. 1878, Hrastnik, kmet, poročen, zelena izkaznica ŠDZ. V taborišču za ostarele.

Vabič, Srečko, oče Andrej, mati Frančiška Zalezina, 30. 7. 1920, Hrastnik, samski, rudar, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Vrnil junija 1945.

Vabič, Ivan, oče Andrej, mati Frančiška Zalezina, 28. 1. 1927, Hrastnik, samski, poljski delavec. V otroškem taborišču.

Na seznamu sorodnikov so tudi 2 brata in 2 sestri:

Vabič, Franc, oče Andrej, mati Frančiška Zalezina, 25. 9. 1909, Hrastnik, poročen, rudar, zelena izkaznica ŠDZ.

Uran, Marija, roj. Vabič, oče Andrej, mati Frančiška Zalezina, 30. 11. 1910, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ.

Ladiha, Ana, roj. Vabič, oče Andrej, mati Frančiška Zalezina, 4. 4. 1915, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ.

Vabič, Ivan, oče Andrej, mati Frančiška Zalezina, 18. 3. 1912, Hrastnik, poročen, rudar, zelena izkaznica ŠDZ. Na begu od 26. 12. 1941.

Vastič, Karel, oče Gašper, mati Pavla Močivnik, 4. 11. 1919, Hrastnik, samski, rudar. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani oče, mati in 2 brata:

Vastič, Gašper, oče Gašper, 2. 1. 1884, Rimske Toplice, poročen, rudar. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 30. 10. 1942.

Vastič, Ivan, oče Gašper, mati Pavla Močivnik, 16. 12. 1921, Hrastnik, samski, rudar, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 17. 1. 1943.

Vastič, Pavla, roj. Močivnik, 26. 1. 1881, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ. V taborišču za ostarele.

Vastič, Edvard, oče Gašper, mati Pavla Močivnik, 9. 8. 1926, Hrastnik, samski, delavec v steklarni. V otroškem taborišču.

Na seznamu sorodnikov tudi brat in sestra:

Vastič, Miroslav, oče Gašper, mati Pavla Močivnik, 12. 3. 1911, Hrastnik, poročen, rudar, zelena izkaznica ŠDZ.

Planinc, Pavla, roj. Vastič, oče Gašper, mati Pavla Močivnik, 18. 6. 1912, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ.

Višnar, Franc, oče Franc, mati Gizela Orožen, 1. 8. 1923, Hrastnik, samski, rudar. V partizane 4. novembra 1941. Padel 30. 8. 1942, Gamberk pri Zagorju. 5. 8. 1942 sta bila aretirana 2 družinska člana, ki pa sta bila verjetno izpuščena.

Zagožan Martin, oče Anton, mati Frančiška Zelič, 27. 10. 1914, Hrastnik, samski, kolar. Talec, Maribor, 23. 3. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani mati, oče, 2 sestri in 2 brata:

Zagožan, Anton, oče Anton, mati Frančiška Zelič, 21. 12. 1909, Hrastnik, samski, rudar. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrli Auschwitz, 15. 8. 1942.

Zagožan, Frančiška, roj. Zelič, oče Jurij, mati Marija Rebosu, 16. 5. 1886, Rečica,

poročena, gospodinja. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrla Auschwitz, 14. 12. 1942.

Zagožan, Kristina, oče Anton, mati Frančiška Zelič, 2. 12. 1921, Hrastnik, samska, delavka. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrla Auschwitz, 19. 11. 1942.

Zagožan, Anton, 11. 1. 1878, Širje. V taborišču za ostarele.

Zagožan, Ivan, oče Anton, mati Frančiška Zelič, 7. 6. 1929, Hrastnik. V otroškem taborišču.

Zagožan, Stanislava, oče Anton, mati Frančiška Zelič, 11. 4. 1927, Hrastnik. V otroškem taborišču.

Zagožan, Franc, brat, od konca junija 1942 v partizanih.

Zalezina, Martin, oče Martin, mati Amalija Trinkaus, 28. 3. 1908, Hrastnik, samski, rudar. Talec, Celje, 15. 8. 1942.

Zalezina, Miroslav, oče Martin, mati Amalija Trinkaus, 19. 8. 1923, Hrastnik, samski, ključavničar. Talec, Maribor, 2. 10. 1942.

V noči na 15. 8. 1942 so bili aretirani njuna mati, oče in 2 sestri:

Zalezina, Amalija, roj. Trinkaus, oče Franc, 6. 7. 1886, Hrastnik, poročena, gospodinja. Na seznamu transporta iz Celja, 20. 8. 1942. Umrla Auschwitz, 7. 1. 1943.

Zalezina, Štefanija, oče Martin, mati Amalija Trinkaus, 13. 12. 1909, Hrastnik, samska, šivilja. Na seznamu transporta iz Celja, 20. 8. 1942. Umrla Auschwitz, 8. 12. 1942.

Zalezina, Martina, oče Martin, mati Amalija Trinkaus, 31. 10. 1919, Hrastnik. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 20. 8. 1942. Vrnila 14. 8. 1945.

Zalezina, Martin, 13. 10. 1879, Hrastnik. V taborišču za ostarele.

Zupan, Rudolf, oče Franc, mati Frančiška Potočnik, 15. 11. 1919, Hrastnik, samski, rudar. Talec, Celje, 30. 7. 1942.

Dne 5. 8. 1942 so bili aretirani mati, brat in sestra:

Zupan, Frančiška, roj. Potočnik, oče Anton, 6. 2. 1890, Podkraj pri Hrastniku, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ. Na seznamu transporta iz Celja v Auschwitz, 10. 8. 1942. Umrla Auschwitz, 3. 12. 1943.

Zupan, Martin, oče Franc, mati Frančiška Potočnik, 28. 9. 1917, Hrastnik (Prapretno), samski, rudar, zelena izkaznica ŠDZ. Umrl Auschwitz, 24. 9. 1942.

Zupan, Ljudmila, oče Franc, mati Frančiška Potočnik, 30. 5. 1925, Hrastnik, samska, gospodinjska pomočnica. Verjetno v otroškem taborišču.

Zupan, Franc, 16. 7. 1878, Hrastnik, poročen, kmet, zelena izkaznica ŠDZ. Aretiran 8. 5. 1942, 5. 8. 1942 v policijskem zaporu na Ptuj.

Na seznamu sorodnikov tudi stari oče, nezakonska hči, 3 bratje in sestra:

Potočnik, Anton, 17. 5. 1863, Podkraj.

Potušek, Kristina, oče Rudolf Zupan, 8. 2. 1942, Hrastnik.

Zupan, Avgust, oče Franc, mati Frančiška Potočnik, 23. 8. 1923, Hrastnik, delavec v kamnolomu, zelena izkaznica ŠDZ. Od 1. 5. 1942 na begu.

Laznik, Frančiška, roj. Zupan, oče Franc, mati Frančiška Potočnik, 29. 3. 1913, Hrastnik, poročena, gospodinja, zelena izkaznica ŠDZ. 29. 9. 1942 v gestapovskih zaporih v Trbovljah.

Zupan, Ivan, oče Franc, mati Frančiška Potočnik, 28. 10. 1921, Hrastnik, samski, rudar, zelena izkaznica ŠDZ.

Zupan, Franc, oče Franc, mati Frančiška Potočnik. Že 10 let v Franciji.

Otroci, ločeni od družin in poslani v zbirno taborišče Frohnleiten in nato v druga taborišča. Tako je bilo 10. avgusta 1942 iz Celja odpeljanih 24 otrok iz Hrastnika, 17. avgusta pa 10.

Umrli:

1. Kačič, Berta, oče Franc, mati Berta, 12. 1941, Hrastnik. Odpeljana v taborišče Frohnleiten 17. 10. 1942, umrla v taborišču Regensburg, 7. 5. 1943. Mati umrla v Auschwitzu

Preživeli (poudarjeno označeni ostali brez obeh staršev):

1. Čander, Franc, 28. 12. 1929, Ljubljana. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Nezakonski sin talca Franca Pavliča. Mati vrnila iz Auschwitza.
2. **Govejšek, Rudolf, oče Leopold, mati Ivana Šoverc, 20. 3. 1928, Hrastnik. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 17. 8. 1942. Brat talca, oče umrl v Auschwitzu, mati že pred vojno.**
3. **Grešak, Dušan (Alojz), 12. 9. 1935, Hrastnik, učenec. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sin talca, mati umrla v Auschwitzu.**
4. Gričar, Milena, oče Gašper, mati Ivana Kuhar, 17. 9. 1936, Turje. Odpeljana v taborišče Frohnleiten 17. 8. 1942. Hči talca, mati vrnila iz Auschwitza.
5. Gričar, Ivana, oče Gašper, mati Ivana Kuhar, 11. 2. 1941, Turje. Odpeljana v taborišče Frohnleiten 17. 8. 1942. Hči talca, mati vrnila iz Auschwitza.
6. Hadolin, Milena, oče Jožef, mati Marija Šoher, 4. 4. 1935, Hrastnik. Odpeljana v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sestra talca, mati in dojenček umrla v Auschwitzu.
7. Kordun (Kordon), Julij, oče Anton, mati Antonija Lampe, 12. 2. 1929, Hrastnik, učenec. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Brat talca, mati vrnila iz Auschwitza, oče umrl pred vojno.
8. Kordun, Srečko, oče Anton, mati Antonija Lampe, 21. 5. 1927, Hrastnik, zaščitenelec, samski, delavec v steklarni. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Brat talca, mati vrnila iz Auschwitza, oče umrl pred vojno.
9. Koritnik, Karl, oče Franc, mati Alojzija Tramte, 27. 1. 1925, Hrastnik. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Brat talca, mati vrnila iz Auschwitza.
10. Koritnik, Hilda, oče Franc, mati Alojzija Tramte, 15. 4. 1926, Hrastnik. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sestra talca, mati vrnila iz Auschwitza.
11. Koritnik, Lidija, oče Franc, mati Alojzija Tramte, 22. 4. 1927, Hrastnik. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sestra talca, mati vrnila iz Auschwitza.

12. Kovač, Vid, oče Alojz, mati Ivana Kavšek, 24. 5. 1926, Hrastnik. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 17. 8. 1942. Brat talca, mati, sestra in brat umrli v Auschwitzu.
13. Kovač, Karl, oče Alojz, mati Ivana Kavšek, 21. 9. 1931, Hrastnik. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 17. 8. 1942. Brat talca, mati, sestra in brat umrli v Auschwitzu.
14. Kumlanec, Miroslav, oče Ignac, mati Zora Taufer, 14. 2. 1942, Hrastnik. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Brat talca, mati, oče in brat umrli v Auschwitzu.
15. Makotar, Franc, oče Franc, mati Neža Kavšek, 18. 10. 1931, Trbovlje. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sin talca, mati vrnila iz Auschwitzu.
16. Makotar, Ljudmila, oče Franc, mati Neža Kavšek, 14. 1. 1939, Ljubljana. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Hči talca, mati vrnila iz Auschwitzu.
17. Mlinarič, Fanika, oče Martin. Odpeljana v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sestra partizana, brat in sestra umrli v Auschwitzu.
18. Potušek, Marija, oče Janez, mati Cecilija Čokelj, 6. 3. 1926, Hrastnik. Odpeljana v taborišče Frohnleiten 17. 8. 1942. Sestra talca, oče, mati in dva brata umrli v Auschwitzu.
19. Potušek, Filip, oče Janez, mati Cecilija Čokelj, 22. 3. 1932, Hrastnik. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 17. 8. 1942. Brat talca, oče, mati in dva brata umrli v Auschwitzu.
20. Pušnik, Rudolf, oče Rudolf, mati Lidija Šergan, 6. 10. 1941, Hrastnik. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sin talca, mati umrla v Auschwitzu.
21. Ramšak, Berta, oče Matevž, mati Jera Roglič, 28. 5. 1925, Hrastnik, samska, gospodinjska pomočnica, zelena izkaznica ŠDZ. Odpeljana v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sestra talca, oče, brat in sestra umrli v Auschwitzu.
22. Slokan, Stanislav, oče Franc, mati Ana Poglajen, 7. 1. 1932, Hrastnik, učenec. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Brat talke, oče umrl v Auschwitzu, mati že pred vojno.
23. Slokan, Zofija, oče Franc, mati Ana Poglajen, 30. 4. 1925, Hrastnik, samska, delavka. Odpeljana v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sestra talke, oče umrl v Auschwitzu, mati že pred vojno.
24. Slokan, Karolina, oče Franc, mati Ana Poglajen, 10. 4. 1927, Hrastnik, samska, gospodinjska pomočnica. Odpeljana v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sestra talke, oče umrl v Auschwitzu, mati že pred vojno.
25. Slokan, Justina, oče Franc, mati Ana Poglajen, 4. 8. 1933, Hrastnik, učenka. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sestra talke, oče umrl v Auschwitzu, mati že pred vojno.

26. Smolič, Karl, oče Ivan, mati Marija Bedenik, 17. 10. 1926, Hrastnik. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 17. 8. 1942. Brat talca, oče in mati umrla v Auschwitzu.
27. Smolič, Alojz, oče Ivan, mati Marija Benedik, 12. 6. 1929, Hrastnik. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 17. 8. 1942. Brat talca, oče in mati umrla v Auschwitzu.
28. Štuklaj, Miroslav, oče Ferdinand, mati Angela Čeč, 2. 5. 1936, Radeče. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sin talca, mati umrla v Auschwitzu.
29. Vabič, Ivan, oče Andrej, mati Frančiška Zalezina, 28. 1. 1927, Hrastnik, samski, poljski delavec. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Brat talke, mati in brat umrla v Auschwitzu.
30. Vastič, Edvard, oče Gašper, mati Pavla Močivnik, 9. 8. 1926, Hrastnik, samski, delavec v steklarni. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Brat talca, oče in brat umrla v Auschwitzu.
31. Zagožan, Ivan, oče Anton, mati Frančiška Zelič, 7. 6. 1929, Hrastnik. Odpeljan v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sestra talca, mati, brat in sestra umrli v Auschwitzu.
32. Zagožan, Stanislava, oče Anton, mati Frančiška Zelič, 11. 4. 1927, Hrastnik. Odpeljana v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sestra talca, mati, brat in sestra umrli v Auschwitzu.
33. Zupan, Ljudmila, oče Franc, mati Frančiška Potočnik, 30. 5. 1925, Hrastnik, samska, gospodinjska pomočnica. Poslana v taborišče Frohnleiten 10. 8. 1942. Sestra talca, mati in brat umrla v Auschwitzu.

Seznam 30 aretiranih oseb iz Hrastnika 17. avgusta 1942 in njihovih družinskih članov:

Cmok, Antonija, roj. Tabor, 15. 1. 1914, Rimske Toplice, stanujoča Hrastnik, gospodinja.

Mož Cmok, Anton, 2. 1. 1911, Hrastnik, rudar.

Hči Cmok, Antonija, 7. 5. 1936, Hrastnik.¹⁴²

Dobovšek, Gizela, roj. Utenkar, 14. 11. 1903, Hrastnik, gospodinja.

Mož Dobovšek, Franc, 8. 4. 1896, Hrastnik, rudar. Partizan, umrl za posledicami zastrupitve pljuč, februar 1945.

Hči Dobovšek, Frančiška, 3. 4. 1923.¹⁴³

Felicijan, Ernest, 9. 1. 1911, Trbovlje, rudar.

Žena Felicijan, Angela, roj. Roglič, 9. 5. 1912, Hrastnik.

Hči Felicijan, Milena, 17. 6. 1931.¹⁴⁴

Fajfer, Ivan, 24. 5. 1903, Tremerje.

Žena Fajfer, Marija, roj. Gorjup, 25. 2. 1908, Razbor.

Hči Fajfer, Karolina, 18. 10. 1927, Hrastnik.

Hči Fajfer, Ida, 13. 4. 1934, Hrastnik.¹⁴⁵

Guček, Franc, 29. 1. 1913, Hrastnik, samski, rudar. Kasneje partizan, ustreljen 3. 6. 1944.

Mati Guček, Jožefa, roj. Močivnik, 16. 3. 1875, Hrastnik.

Brat Guček, Viktor, 28. 5. 1910.¹⁴⁶

Guzej, Stanislav, 12. 12. 1909, Trbovlje, rudar.

Žena Guzej, Antonija, roj. Šuster, 5. 5. 1909.

142 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Navaja, da je aretirana svakinja in pomočnica zaprte Silve Cmok.

143 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Hči aretirane je županu večkrat sporočala novice o komunistični organizaciji. Aretiranka sama je na dobrem glasu in je Jagodiču ali kakšnemu njegovemu pomočniku dala denar, ne da bi vedela, za kaj je namenjen. Blokovni in celični vodja jo ocenjujeta, da je dobra in mirna ženska, da sta tudi hči in sin komunistom sovražna in ne moreta verjeti, da je bila aretirana.

144 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Blokovni vodja jo označuje kot sovražno komunistom.

145 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Aretirani je bil vedno nemskega mišljenja in nasproten komunistom. Od njegove žene imam poročilo o delovanju aretiranih ali ustreljenih komunistk Cmok, Jenko itd.

146 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Niti aretirani niti svojci do zdaj niso bili Nemcem sovražni. Mislim, da je aretirani dal kakšen prispevek komunistu Jagodiču. Karakterno in politično ni nič posebnega.

Hči Guzej, Stanislava, 28. 5. 1934, Hrastnik.

Hči Guzej, Ingeborg, 14. 2. 1941, Hrastnik.¹⁴⁷

Hercog, Maksimilijan, oče Maksimilijan, mati Barbara Bočko, 29. 9. 1901, Hrastnik, poročen, rudar. Bil je aktivist OF in je umrl v Buchenwaldu, 7. 4. 1945.

Žena Hercog, Ana, roj. Starc, 19. 7. 1906, Hrastnik.¹⁴⁸

Jazbinšek, Alojz, 23. 5. 1896, Brežice, rudar.

Žena Jazbinšek, Franciška, 21. 9. 1891. Že dalj časa v bolnici v Ljubljani.¹⁴⁹

Jeran, Franc, 5. 9. 1912, rudar. Kasneje partizan, ustreljen kot talec 8. 2. 1945 na Ptuj.

Žena Jeran, Jakobina, roj. Drnovšek, 27. 6. 1925.¹⁵⁰

Kmet, Franc, 14. 10. 1909.

Žena Kmet, Gizela, roj. Kozole, 2. 3. 1914.

Hči Kmet, Magdalena, 30. 7. 1938.¹⁵¹

Korenc, Karel, 14. 10. 1906, rudar.

Žena Korenc, ?, roj. Pompe, 3. 4. 1902.¹⁵²

Kosem, Franc, 7. 1. 1904, Hrastnik, rudar.

Žena Kosem, Franciška, roj. Pirc, 29. 9. 1907, Hrastnik.

Sin Kosem, Gvido, 10. 9. 1930.¹⁵³

Kovač, Jože, 22. 8. 1902, Laško, rudar.

Žena Kovač, Angela, roj. Aplenc, 3. 5. 1910, Celje.

Hči Kovač, Irena, 30. 12. 1931.

Hči Kovač, Jožefa, 18. 10. 1935.

Sin Kovač, Ivan, 15. 5. 1942.¹⁵⁴

147 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Politično in karakterni ni o aretiranem in njegovi ženi nič posebnega.

148 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Po mnenju blokovnega vodje je zelo dober delavec. Glede političnega ozadja o njem in ženi ni nič posebnega.

149 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Nič posebnega.

150 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Skupaj z ženo, ki je blokovna vodja ŠDZ, je poznan kot naklonjen Nemcem.

151 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Aretirani je nesrečno padel pod vpliv zločinca Jagodiča. Znan je bil kot brezhiben človek, ki se ni vpletal v akcije proti Nemcem. Zraven je tudi izjava žene aretiranega, ki pravi, da si je Jagodič že pred vojno pri možu večkrat izposodil denar, tako kot pri mnogih drugih. Jagodič naj bi bil brutalen človek itd. in so se ga vsi bali.

152 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. O aretiranem nič posebnega.

153 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. O aretiranem nič posebnega, žena je bila vedno naklonjena Nemcem.

154 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Nič posebnega.

Kunst, Ljudmila, roj. Zalokar, 11. 8. 1914, Hrastnik, gospodinja.

Mož Kunst, Anton, 30. 8. 1908, rudar.

Sin Kunst, Anton, 26. 9. 1933, Hrastnik.

Hči Kunst, Ljudmila, 30. 9. 1938, Hrastnik.¹⁵⁵

Ostrovršnik, Karolina, roj. Gričar, 23. 10. 1908, Hrastnik, gospodinja.

Mož Ostrovršnik, Ivan, 27. 4. 1902, rudar. Partizan, gorenjski domobranci so ga umorili 4. 9. 1944 v Cerkljah.

Sin Ostrovršnik, Viktor, 25. 11. 1930.¹⁵⁶

Pajer, Franc, 8. 12. 1904, Mariatal, rudar. Kasneje partizan, padel v spopadu z domobranci 11. 12. 1944, Občine pri Trebnjem.

Žena Pajer, Jožefa, roj. Jazbec, 25. 4. 1914, Hrastnik.

Hči Pajer, Magdalena, 6. 8. 1941.

Sin Pajer, Stanislav, 4. 4. 1935.¹⁵⁷

Parfant, Ignac, 21. 11. 1893, Brazilija, železničar.

Hči Parfant, Ana, oče Ignac, mati Helena Rober, 15. 7. 1927, Hrastnik. Partizanka Šlandrove brigade. Talka, Rogaška Slatina, 7. 2. 1945.¹⁵⁸

Skobe, Julij, 16. 6. 1905, Hrastnik, strojnik.

Žena Skobe, Helena, roj. Lesjak, 19. 2. 1912, Trbovlje.

2 otroka, mlajša od 14 let.¹⁵⁹

Sotler, Alojz, 30. 6. 1896, rudar.

Žena Sotler, Ljudmila, 13. 9. 1900.

Sin Sotler, Alojz, 13. 10. 1922.¹⁶⁰

Štrbucel, Dominik, 11. 8. 1902, Hrastnik, rudar.

Žena Štrbucel, Marija, roj. Ravnikar, 12. 11. 1906, Brežice.

---

155 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. V njem navaja, da se ne zavzemajo za to, da ostane v Hrastniku.

156 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. O aretirani ima dobro mnenje.

157 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Aretirani je poznan kot miren, dober delavec, politično neoporečen. Tudi žena je dobra mati.

158 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Aretirani govori dobro nemško. O njem same dobre novice.

159 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. V času Jugoslavije ni politično deloval. Je neoporečen.

160 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. O družini aretiranega ni znano nič slabega. Pripis: sin je član KP.

Hči Štrbucel, Marija, 24. 6. 1929, Hrastnik.¹⁶¹

Trinkaus, Vincenc, 19. 1. 1903, rudar.

Žena Trinkaus, Marija, roj. Možina.

Sin Trinkaus, Vincenc, 10. 10. 1927.¹⁶²

Volker, Ivan, 13. 2. 1888, Hrastnik, rudar.

Žena Volker, Frančiška, 1. 3. 1887, Hrastnik.

Sin Volker, Ivan, 30. 1. 1920.¹⁶³

Vidmar, Alojz, 22. 3. 1902, Hrastnik.

Žena Vidmar, Alojzija, 14. 6. 1905, Hrastnik.

Sin Vidmar, Alojz, 7. 8. 1926.

Sin Vidmar, Viktor, 31. 3. 1932.

Hči Vidmar, Ana, 12. 7. 1936.¹⁶⁴

Vimpolšek, Neža, roj. Hladin, 4. 1. 1895, Montpreis.

Mož Vimpolšek, Mihael, rudar.¹⁶⁵

Vodeb, Franc, 20. 1. 1902, Dobie, rudar.

Žena Vodeb, Alojzija, roj. Kerin, 22. 5. 1897, St. Marein.

Sin Vodeb, Franc, 15. 9. 1925.

Sin Vodeb, Ivan, 9. 12. 1926.

Hči Vodeb, Marija, 23. 3. 1928.

Sin Vodeb, Karl, 1. 10. 1931.

Sin Vodeb, Emil, 22. 1. 1940.¹⁶⁶

Vrtačnik, Elizabeta, roj. Tušek, 18. 2. 1908, Hrastnik, gospodinja.

Mož Vrtačnik, Karl, 29. 10. 1906, Hrastnik.

161 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. V političnem oziru ni proti aretiranemu nič znanega. Bil je dalj časa predsednik delavskega podpornega združenja.

162 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Aretirani je bil povezan z Metodom Jenkom.

163 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Njegov blokovni vodja izjavlja, da je bil vedno nemško orientiran. Pozna ga tudi sam in ve, da je bil naklonjen Nemčiji. Nerazumljivo je, kako je prišel v stik z Jagodičem.

164 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Aretirani in sorodniki so politično in moralno neoporečni.

165 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. O aretirani nič posebnega. Mož je priden in pošten delavec.

166 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Aretirani in žena sta politično in značajsko neoporečna. Je miren in priden delavec.

Sin Vrtačnik, Karl, 25. 5. 1930.

Hči Vrtačnik, Marija, 25. 5. 1936.¹⁶⁷

Zagorc, Zofija, roj. Zoklin, 13. 2. 1902, Hrastnik.

Mož Zagorc, Jožef, 16. 8. 1896, Hrastnik, rudar.

Hči Zagorc, Zdenka, 18. 2. 1929.

Hči Zagorc, Vekoslava, 16. 6. 1930.

Sin Zagorc, Franc, 3. 1. 1933.

Sin Zagorc, Vilibald, 28. 6. 1934.

Hči Zagorc, Silva, 30. 6. 1936.

Sin Zagorc, Jožef, 9. 3. 1941.

Starši: Zoklin, Jožef, 9. 7. 1871, upokojenec.

Zoklin, Zofija, 15. 5. 1866, gospodinja.¹⁶⁸

Žibret, Evgen, 6. 12. 1909, Hrastnik, rudar. Kasneje partizan, umrl 1944.

Žena Žibret, Antonija, roj. Križaj, 6. 6. 1910.

Hči Žibret, Majda, 2. 4. 1939, Hrastnik.¹⁶⁹

Žlak, Terezija, 15. 10. 1907, Sachsenfeld, gospodinja.

Mož Žlak, Franc, 24. 3. 1904, Hrastnik, rudar.

Sin Žlak, Stanislav, 15. 10. 1934.

Sin Žlak, Franc, 28. 12. 1927.¹⁷⁰

---

167 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Aretirana je sestrična Pavla Tuška in je bila do zdaj s svojim možem vedno nemško usmerjena. Enkrat je dala Jagodiču prispevek. Mož je v vsakem oziru neoporečen.

168 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Aretirana je delala za ŠDZ. O njej ni nič posebnega.

169 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Aretiranega je preko Pavla Tuška poznal kot Nemcem prijateljskega, bil je blokovni vodja ŠDZ.

170 AS 1631, šk. 42/3. Podatki krajevnega vodje Hrastnik zahod R. Götza. Samo pozitivno.

Poslovilna pisma

Anton Bostič: »Maribor, 18. II. 1942 / Ljuba moja mama, ata in vsi domači! / Prosim, oprostite mi, da sem vam storil toliko gorja, bodite potolaženi, enkrat moramo iti vsi. Sedaj, ko vem, kaj bo z mano, sem že potolažen. Ni sicer lahko, pustiti življenje, ki ga pravzaprav še pričel nisem; toda v nadi, da boste že vi in vsi poznejši rodovi živeli življenje vredno človeka, mi daje pogum, da sem pred smrtjo miren. Samo zate mama moja, mi je najtežje! / Ata in mama, oprostita mi vse! In vsi drugi! Kako rad bi videl malo Poldico. Vem, da me čaka, pa Tonita ne bo več! Pozdravite mi tudi Kamnikarjevo Milenko in njene domače! Po srcu je ta deklica tako dobra! / Zahvaljujem se vam za vse! / Še enkrat in zadnjikrat, moji ljubi, ostanite zdravi!«¹⁷¹

Peter Šergan: »23. 3. 1942 / Dragi starši! / Poslavljam se zadnjič v življenju od Vas dragi moji starši in draga moja brata. Odpustite mi, če sem Vas kedaj v življenju razžalil, molite za mene, kakor bodem tudi jaz za Vas molil v nebesih, kar sem vedno tudi do sedaj. / Dajte tudi za svete maše za mene, ne bodite preveč žalostni, ker se upam kmalu snidemo v nebesih. Poslavljam se tudi od Vas dragi sosedi, spomnite se tudi Vi na mene sedaj, če sem kje kaj dolžan, poravnajte to, denar imam posojen pri Sovre 100.-RM, Orožen 100.-RM, Šoper 100.-RM, Miklavž 700 – Šergan 1500.-, Peklar 165 din. / Sedaj pa še enkrat v življenju iz srca pozdravim Vas draga Mati, Vas dragi oče, Tebe dragi Jože, ki Te posebno prosim, da skrbiš za svoje starše sedaj na stara leta pozdravite mi tudi Nančeta in vse ostale. Sedaj pa skončam svoje zadnje pismo v življenju v imenu Očeta in sina in svetega duha Amen. / Z Bogom. Vaš sin Peter Šergan«¹⁷²

Martin Orožen (11. 4. 1942): »Draga žena, otroci in vsi domači! / Božja volja je, da se ne vidimo več, zato Vas vse poslednjič prisrčno pozdravljam in poljubljam. Dragga žena iskrena Ti hvala za vso ljubezen. Odpusti mi vse, s čimer sem te žalil, zlasti pa to zadnjo bridkost. Preljubi otroci, ubogajte mamu, bodite dobri in neprestano molite za moj dušni mir. Jaz bom pri Bogu prosil z atetom in mamu za Vas in za Vašo srečo. Preljuba žena, uredi svoje življenje kakor veš, da me pozabila ne boš nikoli to dobro vem in mi je v veliko tolažbo. Ohrani me v srcu in v srcu svojih otrok. / Preljuba Mica in Janez, zahvalim se Vama za vse, kar sta storila za hišo, ne zapuščajte Micike in domačije, marveč pomagajta kolikor moreta. Zlasti prosim Mico, naj lepo uči otroke. / Iskreno pozdravljam in poljubljam Tebe, dragga žena, otroke, vse domače, Franceta, Janeza, Krulčeve,

171 *Poslovilna pisma*, str. 128, 129, faksimile str. 130, 131.

172 *Poslovilna pisma*, str. 156, 157.

vse sosede in znance. / Tvoj mož Tinče / Udan sem v božjo voljo in na smrt pripravljen. Umrli bom danes popoldne. / Z Bogom!«¹⁷³

Franc Potisek, ohranilo v prepisu, ki ga je septembra 1942 naredila njegova sestra: »Celje, 22. 7. 1942 / Dragi domači. / Prejmite moje zadnje pozdrave iz Celja. / V zadnji uri se poslavljam od Vas, oče. Ne bodite jezni radi tega, ker sem prišel tako daleč. Vidimo se tam gori. / Sestra Olga, Ema, Fani, z bogom za vedno. / Povejte moji puncu Gačnik Didi, da sem mislil na njo vedno. Pozdravite vse domače. / Prodajte vse moje in napravite materi spomenik. / Zbogom / Franci«®

Ervin Hadolin (30. 7. 1942): »Draga Mama / Poslednjič ti pišem pismo. To je moje zadnje pismo. Ne jokaj preveč ker jaz moram umreti. To pismo boš imela kot moj zadnji govor, ki ga boš imela za spomin Vse večne čase. Ker sem bil rojen pod nesrečno zvezdo. Pozdravi mi Teto ki so skrbeli za mene. Pozdravite mi Štefi. Naj ne bo žalostna. Ker jaz moram tako mlad umreti. Naj Štefi ne tarna In vi se boste še spomnili še me. Moje slike Vam bodo poslednja nada. Moje življenje je kratko mladost zapuščam. / Draga Mama danes Ti pišem pismo pred mojo ispovedano smrt. Obsodili so me na smrt. / Vas pozdravlja Vaš pozabljeni Ervin./ Pozdravi Mi prijatelje / Vas pozdravlja / Ervin. / Lep pozdrav za Štefi naj se večkrat Spomni na mene«¹⁷⁴

Janko Ramšak (30. 7. 1942): »Dragi domači! / Ko Vam pišem vas lepo pozdravim. Tu vam napišem par zadnjih mojih besed. Ko dobite to pismo, ni treba žalovati, ker vam odkrito povem, da se nisem bal umreti. Kar pozabite name. Zofki pa povejte, da naj tudi ona pozabi name in naj zgoji Magdo lepo in dajte vi malo gledat nanjo. / Pozdravljeni vsi skupaj in pozabite name. / Z bogom Mama Ata Zofi in Magda / Nasvidenje nad. / Janko«¹⁷⁵

Marta Babič (15. 8. 1942): »Ljubljani! / Petek je bil začetek slovesa. / Danes 15. se poslovim za vedno od vas dragi moji. Prosim vas, ne plakajte za menoj. Oprostite mi, radi mene boste nesrečni. Pozdravite v mojem imenu vse moje poznane. Poljubljam vas v zadnjem momentu življenja. Mamica moja, tati moj Milena in Rudi. Pozdravite Konetove in druge. / Res je: 'Umreti bratje težko ni, al' Vas drage zapustiti to boli! / Pozdravljam in poljubljam Vas / Vaša Marta / Mamica!!!«¹⁷⁶

173 Prav tam, str. 186, 187.

174 Prav tam, str. 364, 365.

175 Prav tam, str. 376, 377.

176 Prav tam, str. 392, 393.

Franc Kačič (15. 8. 1942): »Ljuba žena in hčerka!!! / Saj pravzaprav ne vem, kako naj bi začel. Poslavljam se od vaju za vedno ... / Zato grem mirno na oni svet. Spominjaj se večno na mene. Moli za mene in tudi Bertico dobro vzgoji in ji pravi o meni. In moja edina želja je, da se nikdar več ne poročiš, da ostaneš meni zvesta kakor sva se zmenila, kakor sem biv tudi jaz tebi. Imel sem Te rad bolj kot vse na svetu. Kakor tudi sama veš. / Moji ljubi mami pa reci, da naj moli za mene in da se ji zahvaljujem za dobro vzgojo. Pozdravljam ata mojega, ljubega Cirila, Berto, Miciko, Bredo Završnik Tinkota Anico in vse vse druge. Zadnjikrat vaju v duhu objema in poljublja vajin / Franc. / Zbogom zmirom Berta in Franc neločljivo združena. Uro mojo daj v spomin atu. Vso obleko in vse drugo proti plačilu Cirilu – ga ne vem več pisat ker imam občutke, ki jih je ... / Še enkrat vaju poljublja in prosi zvestobe Vajin mož in oče / Franc. / Mici naj ima Albina. Završnico sem imel rad. Na svidenje nad zvezdami. Zbogom mama. Težko je umirat a mrtev biti je lahko. To si mi povedala in to je resnica. Berta, Berta bodi mi zvesta. Bertici pravi in ji reci kako sem jo imev rad in da me samo to peče in boli ker se nisem od vas vseh še nazadnje poslovil. Zbogom za večno.«¹⁷⁷

Slavko Potisek: »15. VIII. 42 / Dragi domači! / Po enem mesecu se Vam javljam, toda bodite hrabri in ne žalujte, ker mene več domov ne bo. Ne brigajte se zato saj enkrat itak mora človek umret jaz na ta ali oni način nisem prvi ne zadnji. Torej prosim Vas vse drage domače ne tarnajte za menoj saj itak ni dosti vredno moje življenje je pač usoda tako oddelila. / Dvignite moji dve plači v steklarni če jih še niste, obleko, ki je pri Škorniku naj vzame Rudi. / Torej ljuba mama, ata, Rudi, Jožek, Ladica, Minka, Marko, Boris, Lojzka ter sploh vsi oni smo se poznali vse Vas poslednjikrat vroče / poljubljam in pozdravljam / Vaš Slavko«¹⁷⁸

Janez Potisek: »Maribor, 2. 10. 1942 / Dragi starši! / Poslavljam se od vas, ter vas prosim, da mi odpustite, če sem vas kaj razžalil. Prosim pa, če vam je kolikor mogoče, sporočite ženi, če veste, kaj je z njo, da ne bi več živela v upanju in nadi do mene ker z menoj je pri kraju. / Vse vas lepo pozdravlja / vaš sin Janez. / Draga hčerka – Zlatka! / Zlatka bodi pridna in ubogaj svojo novo mamico, za ateka pa kliči njega, ki ti reže kruh sedaj. Spominjaj se me drago dete Ti. / Tvoj oče / Janez.«¹⁷⁹

Franc Pušnik (2. 10. 1942): »Draga Ani! In starši! / Pošiljam Ti zadnje pozdrave, do smrti mislim na Tebe. Bil sem Ti zvest do smrti. / Usoda je hotela

177 Prav tam, str. 406, 407.

178 Prav tam, str. 427.

179 Prav tam, str. 522, 523.

drugače, da midva ne moreva uživati najine srečne ljubezni. Mislim, da boš poštena naprej tako, kot si bila pri meni. / Pošiljam Tebi kot zvesti mož do zadnjega diha pozdrave in poljubčke. Pozdravljam vse. Če ste kaj jezni kateri na mene odpustite mi. V nedeljo sem mislil, da bom obhajal god. / Poljubčke in pozdrave Tvoj zvesti / Franjo.«¹⁸⁰

Miroslav Zalezina (2. 10. 1942): »Draga Berta, Pepče, Danica in Marija! / Začudili se boste, ko boste brali da sem ustreljen, toda ne smete jokati, kajti jaz umiram kot junak. Prosim, da mi vse oprostite, če sem katerega razžalil. Pozdravite mi mamo, ata, Štefko, Tino in vse sosede in prijatelje. Res, da moram umreti mlad star 19 let, toda mnogo takih je že umrlo in grem v naročje k bratu Tinetu, ki me že čaka. Zbogom domači kraj, zbogom rodna zemlja. Berta ko boš poljubljala Danico in Marijo spomni in misli da jih poljublja / Slavko / Srečko, Giza, Lado! / Prejmite mnogo pozdravov in poljubčkov od nesrečnega Slavkota in jima želim mnogo sreče v življenju. / Ednako Mimi in Francla. / Slavica Pušnik / Steklarna / Ljuba Slavica! / Prejmi zadnje pozdrave in oprosti mi vse kar sem Te razžalil in Ti dajem prosto pot v življenje in Ti želim mnogo sreče v objemu drugega. Zbogom prva ljubezen, sreča moja, toda jaz Te moram zapustiti, ker nisem rojen pod srečno zvezdo. / Prejmite zadnje pozdrave in poljube od nesrečnega / Slavkota / Pozdravite mi Kraupove Špornove, Drnovškove / Ti Slavka pa Justi in Joškota Emico, Vilmo, / Micko Fiš, in Kotn. In Zorkovičevo Fino / Na svidenje nad zvezdami!«¹⁸¹

---

180 Prav tam, str. 526, 527.

181 Prav tam, str. 556, 557.

V e r f ü g u n g .

Genoveva F r a s , geb. 24.10.1910 in Wisch, Gem. Dornberg, Kreis
Pettau, Besitzerin in Pernowetzberg Nr. 21, wird wegen Verbrechens
nach Punkt 1 der Anordnung des Chefs der Zivilverwaltung in der Un-
tersteiermark vom 10.8.1941 mit dem

T o d e

bestraft.

G r ü n d e :

Die Beschuldigte ist die Gattin des wegen Unterstützung von Mitglie-
dern der Pettauer Bande zur Erschießung vorgeschlagenen Franz
F r a s .

Genoveva F r a s ist geständig, dass die Pettauer Bande Osoinik-
Resch sich bei ihr etwa 10. bis 12 Tage aufhielt und sie während
dieser Zeit für die Bande kochte, wobei sie auch teilweise die Le-
bensmittel beistellte. Ihr Geständnis ist durch die Aussage ihres Mannes
bestätigt.

Wegen fortwährender und aktivster Unterstützung der Pettauer Werd-
banditen ist sie mit dem Tode zu bestrafen.

Marburg, 2.10.1942

Der Kommandeur der Sipo und
des SD i. d. Untersteiermark:

H. L u r k e r
SS-Standartenführer

Diese Verfügung wurde der Genoveva F r a s am 2.10.1942 um
15.00 Uhr kundgegeben. Die Strafe wurde am selben Tag um 17.00
Uhr vollstreckt.

F. d. R. d. A.

L. ...

Prevod:

Odločba

Genovefa Fras, roj. 24. 10. 1910 v Bišu, Občina Dornava, Okrožje Ptuj, posestnica na Trnovskem Vrhu št. 21, je zaradi kršitve 1. točke odredbe šefa civilne uprave za Spodnjo Štajersko z dne 16. 8. 1941 kaznovana s smrtjo.

Utemeljitev:

Obdolženka je žena Franca Frasa, ki je bil zaradi podpore pripadnikom Ptujске bande¹ določen za ustrelitev.

Genovefa Fras je priznala kaznivo dejanje, in sicer, da se je na njenem domu kakšnih 10 do 12 dni zadrževala Ptujсka banda,² za pripadnike katere je v tem času kuhala in za to tudi deloma prispevala živila. Njeno ravnanje je v svojem pričevanju potrdil tudi mož.

Zaradi dolgotrajne in aktivne podpore ptujских morilskih banditov je imenovana kaznovana s smrtjo.

Maribor, 2. 10. 1942

Komandant varnostne policije in varnostne
službe na Spodnjem Štajerskem
Lurker
SS- Standartenführer³

S to odločbo bo Genovefa Fras seznanjena 2. 10. 1942 ob 15.00 uri. Kazen bo izvršena istega dne ob 17. uri.

1 Mišljena je Lackova (Slovenjegoriška) četa, ki je bila ustanovljena v začetku leta 1942.

2 Odločba nato navaja dva priimka: Osojnik in Reš. Franc Osojnik je bil komandir čete. Gestapo ga je umoril 29. 12. 1942 na Krčevini pri Vurberku. Mati Ana in žena Ivanka sta umrli v taborišču, hči pa je bila v otroških taboriščih. V četi so bili tudi Kostja, Vinko in Mirko (Miroslav) Reš, ki so padli avgusta 1942. Mati in oče sta umrli v taborišču. Mirkova žena Matilda je bila 30. 7. 1942 v Celju ustreljena kot talka, njuni trije otroci pa odpeljani v otroška taborišča.

3 SS-praporni vodja, ki je ustrezal činu polkovnika v nemški vojski.

Franc in Genovefa Fras, ustreljena 2. oktobra 1942 v Mariboru. Poslovilna pisma, str. 472, 474.

2.10.42. ljubi stariši otročki in moje bratje!

Opustite mi vse če son vas kaj poslatila in
prosite molite za me. Ljuba slička ljubo vas
povsinn, posebno Oca in Mami inje te moje otročki
dobler kam bo mogoci, potem go, tudi mame
in bratje, ki jih ne spravite ker so itak male
ne morejo ~~to~~ sinitice.

Ste maglo tak, je priti da moram vas
sposlati s svojimi sličkami. Gledajte mi
sosedo prijateljice, bolne sestrame in bratrance
Ljubi stariši mislite si kakšno more
to biti, kaj denek nva kaj go, kaj, pa si se
more mi pomagati, deset tednov celam
na svet, tace in mame toliko straha in
nelosti. Oh ljubi Bog nam bo sodnik
če umrejo in nebiča
kdaj pa slička ljubi, mi posebn
pa otročki moje ljubljim
sodnik sestra mi domovi
Vaša mamica in
Pa tja

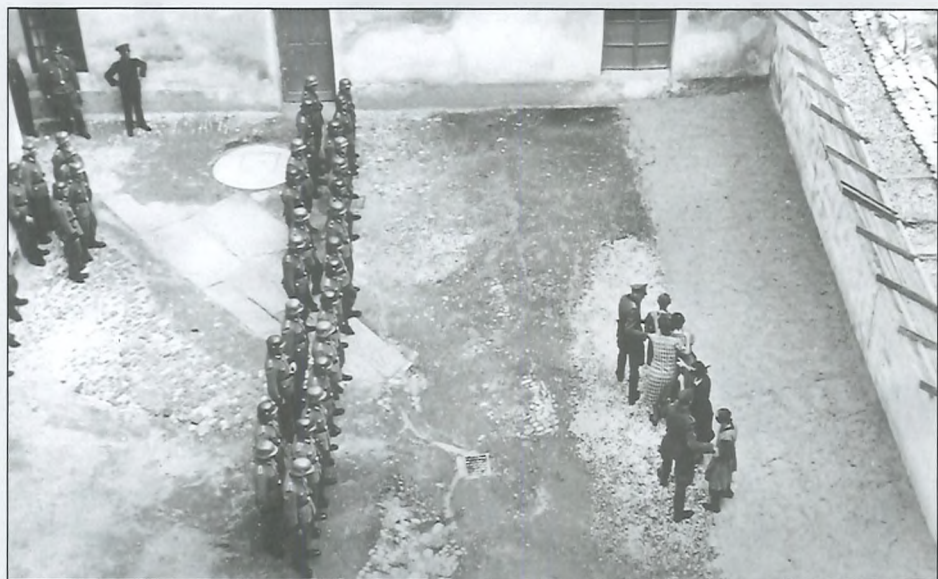
Faksimile poslovilnega pisma Genovefe Fras. Poslovilna pisma, str. 476.

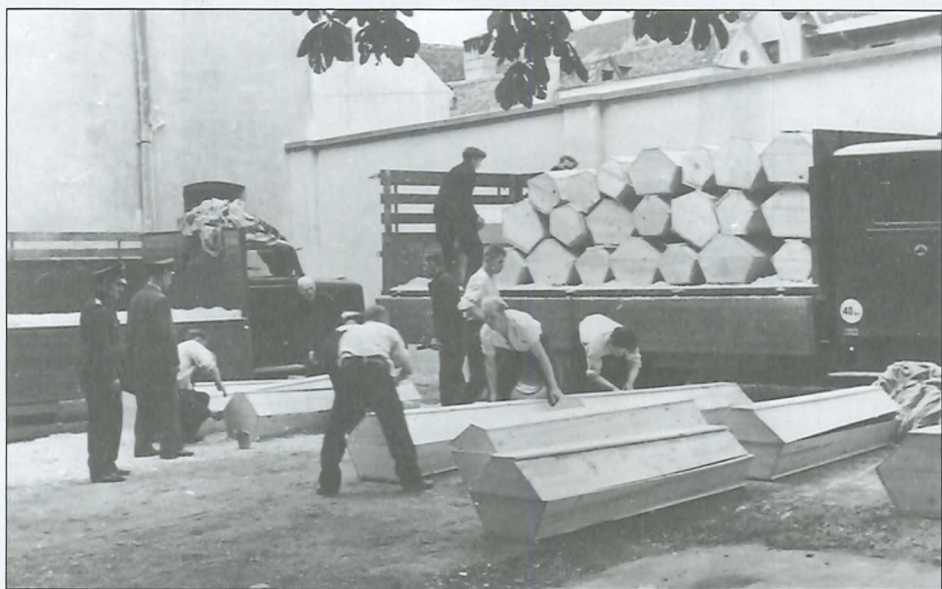
Streljanje talcev na dvorišču zaporov Stari pisker v Celju, 22. julija 1942. Fototeka Pelikan, Muzej novejšje zgodovine Celje.

Fotografije so se ohranile zato, ker je znani celjski fotograf Josip Pelikan film, ki so mu ga prinesli v razvitje, prekopal in ga po vojni izročil muzeju.

Nasilje nad uporniškimi družinami

Matere z otroki na dvorišču okoliške šole v Celju, avgust 1942. Fototeka Pelikan, Muzej novejšje zgodovine Celje

Ločitev mater od otrok, avgust 1942. Fototeka Pelikan, Muzej novejšje zgodovine Celje